

EESTI HARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine
Viljandi Kutseõppekeskuse
majutamise ja toitlustamise
ning koduteeninduse
õppekavarühmade
hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2022

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Üldosa	6
3. Majutamise ja toitlustamise ning koduteeninduse õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes	14
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	14
3.2 Õppimine ja õpetamine	22
3.3 Õpetajad	34
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused majutamise ja toitlustamise ning koduteeninduse õppekavarühmade osas	40

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusvärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab:

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel ja -vestlustel kogutud info. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Hindamisvaldkonnad on:

- **Õppekavad ja õppekavaarendus,**
- **Õppimine ja õpetamine,**
- **Õpetajad.**

Hindamiskomisjon esitab hindamisaruandes hindamisvaldkondade kaupa kokkuvõtliku analüüsi õppekavarühma õppekavade kohta. Komisjon toob iga hindamisvaldkonna analüüsi tulemusena välja **järeldused**: tugevused, parendusvaldkonnad koos soovitustega õppe kvaliteedi parendamiseks ning arenguvõimalused:

- **Tugevustena** on välja toodud head tavad, uuenduslikud lahendused jne, mis on andnud soovitud tulemusi ja seeläbi õppele lisaväärtust. Tugevused on enamasti kui nõuetele vastavus.
- **Parendusvaldkonnad** ja soovitusel viitavad mittevastavustele või vajakajäämistele hindamiskriteeriumi nõuete täitmisel. Parendusvaldkonnad mõjutavad hindamisotsuse kujunemist.
- **Arenguvõimalused** on komisjoni soovitusel arendustegevusteks, mis ei sisalda mittevastavust nõuete täitmisel ning mille arvestamine või mitteamarvestamine on kooli otsustada. Soovitusel arendusteks ei mõjuta lõppotsuse kujunemist.

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (HAKA) kutsehariduse hindamisnõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavarühma kvaliteedi hindamine läbi:

- kuue (6) aasta pärast, kui õppekavarühmas toimuv õppetöö vastab kvaliteedi hindamise kriteeriumidele ja õigusaktidele;
- kolme (3) aasta pärast, kui hindamisnõukogu hinnangul esineb õppekavarühmas õppetöö mittevastavusi õigusaktidele ja /või kvaliteedi hindamise kriteeriumidele.

Kui hindamisnõukogu kaalub kahe hindamisotsuse vahel ning leiab, et teatud tingimuse täitmisel kooli poolt oleks võimalik võtta vastu positiivsem otsus, võib ta sellise otsuse vastu võtta kõrval tingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 mõttes.

HAKA moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. HAKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. HAKA juhataja korraldusega kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Aime Vilgas	komisjoni esimees , kutseõppe ekspert ja tööandjate esindaja; alates 2022 Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži õppejõud; 2007-2021 Strand AS tegevdirektor, sh praktikantide juhendaja; 2004-2006 Strand AS pearaamatupidaja; 2000-2003 Kaupmees Pärnu juhataja; 1996-2000 Kaupmees Pärnu pearaamatupidaja; alates 2010 Tartu Ülikooli Pärnu kolledži õppejõud; alates 2010 Pärnumaa ettevõtluse ja arenduskeskuse alustavate ettevõtjate mentor; alates 2018 EASi alustavate ettevõtjate mentor; Pärnumaa KHK nõunike kogu liige alates 2014.
Sirje Rekkor	komisjoni liige-sekretär , kutseõppe ekspert; pedagoogikamagister, Tallinna Ülikooli kutsepedagoogika lektor, kutseõpetajate täienduskoolitaja, TÜ kutsekomisjoni esimees (kutseõpetaja kutsed), õppekavaarenduse ekspert, kutsehariduse riiklike õppekavade töörühmade juht ja liige, töötanud (töötab jätkuvalt külalisõpetajana) kutseõpetajana ja kutseõppeasutuse juhina.
Rene Uusmees	komisjoni liige , kutseõppe ekspert ja tööandjate esindaja; Radisson Collection Hotel Tallinn peakokk; 2007-2020 Peakokk Restoran MEKK, SBH; 2003-2007 peakokk Radisson SAS Hotell Tallinn; 2000-2003- Peakokk, Grand Hotell Tallinn; praktikajuhendaja kogemus 20 aastat; täienduskoolitaja ja kutseõpetaja Tallinna Teeninduskoolis; Tallinna Ülikooli kutseõpetaja bakalaureusekraad.
Anneta Tiitson	komisjoni liige , tööandjate esindaja; Arkaadia Puhastuse OÜ juhatuse liige ja juhataja, Puhastusteeninduse kutsekomisjoni liige 2004 aastast, kutsevõistluste kohtunik.

Hindamisprotsessi kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid HAKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse ning töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava ning see kooskõlastati kooli ja HAKAga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus 09.-10.11.2022. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokku lepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Ühe majutamise ja toitlustamise õppekavarühma tööandja esindajaga toimus vestlus Teams keskkonnas 07.11.2022, ühe koduteeninduse õppekavarühma tööandja esindajaga vestles komisjon Teams keskkonnas 08.11.2022 ja ühe majutamise ja toitlustamise õppekavarühma tööandja esindajaga Teams keskkonnas 16.11.2022. Komisjon tutvus koolikülastuse käigus õppekavarühmade õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega ning külastas mõlema õppekavarühma praktilisi õppetunde.

Külastus kulges väga ladusalt, see oli kooli poolt hästi ette valmistatud, vestlustel osalejad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepidi kokku ülesanded hindamisaruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistelem järeldestele, mis väljenduvad hindamisaruandes.

HAKA esitas esmase aruande koolile 15.12.2022. Aruande lõpliku variandi koostamisel võttis komisjon arvesse kooli täpsustusi ja kommentaare.

Komisjon esitas lõpparuande HAKAle 30.12.2022.

2. Üldosa

Kooli lühitutvustus (nt õppesuunad, kool kui valdkondlik või piirkondlik kompetentsikeskus, õppijate koguarv, eripära). Kooli missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid.

Hinnatavad õppekavarühmad, nende positsioon koolis, ülevaade analüüsitavaatest õppekavadest (kvalifikatsioonitase, õppekava kood EHISes, maht (EKAP), rakendamise aasta, õppevormid, link õppekavale ja moodulite rakenduskavadele, õppekava juht).

Ülevaade õppekavadel õppijate arvudest (sh alustanud ja neist lõpetanute osakaal) hindamisperioodi iga õppeaasta kohta, tuues iga õppekava juures eraldi välja õppevormid.

Kui ülevaadet on vormistatud tabelitena, lisada nende juurde lühike kokkuvõtte olulisematest muudatustest, trendidest ja arengutest.

Kooli lühitutvustus

Viljandi Kutseõppekeskus (edaspidi VIKK) on Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi HTM) haldusalas tegutsev riiklik kutseõppeasutus, mis on loodud 06. juunil 2014. a. ning on samas asunud varasemate kutseõppeasutuste õigusjärglane (alates loodi 17.08.1920). Viljandimaal, Vana-Võidu külas asuv õppeasutus pakub tasemeõpet laia erialade valikut statsionaarses ja mittestatsionaarses õppes. Euroopa Sotsiaalfondi, Töötukassa ja koolitatavate enda rahastusel viiakse läbi täienduskoolitusi.

Kooli tegutsemise aluseks on [põhimäärus](#) ja perioodi 2022-2025 hõlmav [arengukava](#), mis on kooskõlastatud kooli nõukogu, heaks kiidetud nõunike kogu poolt ja kinnitatud HTM-i üldhariduspoliitika osakonna juhataja poolt 29.07.2022. Lähtuvalt arengukavas seatud strateegilistest eesmärkidest on igaks aastaks seatud strateegilised ülesanded, millele õppeaasta jooksul enim keskendutakse. Igal aastal koostatakse arengukava tegevusaruanne, milles analüüsitakse kooli tegevusnäitajaid ning kavandatakse parendustegevused. Sisendit aruande koostamiseks saadakse tööandjate ja õppijate esitatud ettepanekutest, töötajate ja õpilaste rahuloluküsitluste ning töötajate arenguveestluste tulemuste analüüsist. Kooli igapäevases pidevas arendustegevustes kasutatakse protsesside läbiviimisel PDCA mudelit.

VIKK üldeesmärk: VIKKi lõpetanu on vajalike erialaste teadmiste ja oskustega oskustöeline.

VIKK tunnuslause: „Tuleviku nimel!“

Visioon - VIKK on innovaatiline ametikool, kuhu tahab tulla õppima igas eas inimesi, sest siin õpituga tuleb edukalt toime igas maailma nurgas.

Missioon - Pakkuda võimalust saada ennast väärtustavaks ja tööle pühendunud oskustööliseks, kes tuleb toime kiirelt arenevas maailmas.

Põhiväärtused:

- Koostöö – eesmärgi nimel meeskonnana tegutsedes jõuame parima tulemuseni;
- Kvaliteet – hästi tehtud töö kiidab tegijat, toob uue töö ja leiva lauale;
- Paindlikkus – oskus arvestada teiste vajadustega lubab igas olukorras hästi hakkama saama;
- Sallivus – iga inimene on erinev ja eriline, oskus seda mõista ja austada on parim viis siin maailmas elamiseks.

VIKK eesmärgid:

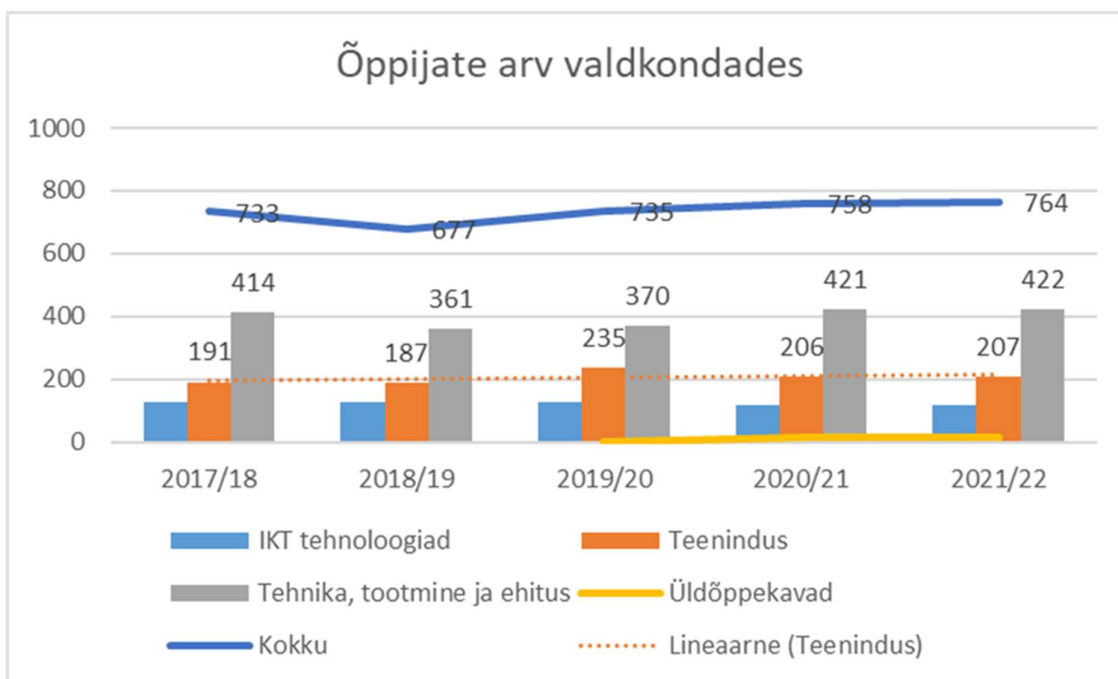
- paindlik ja tulevikku vaatav õpe;
- osakutsed, spetsialiseerumine ja õpiampsud;
- valdkondades, kus on nõudlust, loodud 5. kutsetaseme õppekavad;

- õppijakesksed tugisüsteemid;
- koolipere ulatuslik, aktiivne ja süsteemne õpirändes osalemine;
- e-õppe võimalus kõigil õppekavadel;
- ülekoolliselt ühtselt välja töötatud ja rakendatud IKT õpe;
- kutsevaliku- ja töökohapõhine õpe toetavad iga õppijat endale sobiliku eriala omandamisel;
- õpetajad on vastava hariduse ja erialateadmistega pädevad spetsialistid, kes on kursis tööturu trendide ja vajadustega.

Kvaliteedipoliitikas lähtub VIKK mõistlikust asjaajamisest, tegutsemisest vastavalt tavadele ja kordadele. Kvaliteedijuhtimise süsteemi on kirjeldatud kvaliteedikäsiraamatus. Kvaliteedisüsteemi kinnituseks on koolil ISO 9001:2015 standardile vastav kvaliteedijuhtimise süsteemi sertifikaat EST143420A.

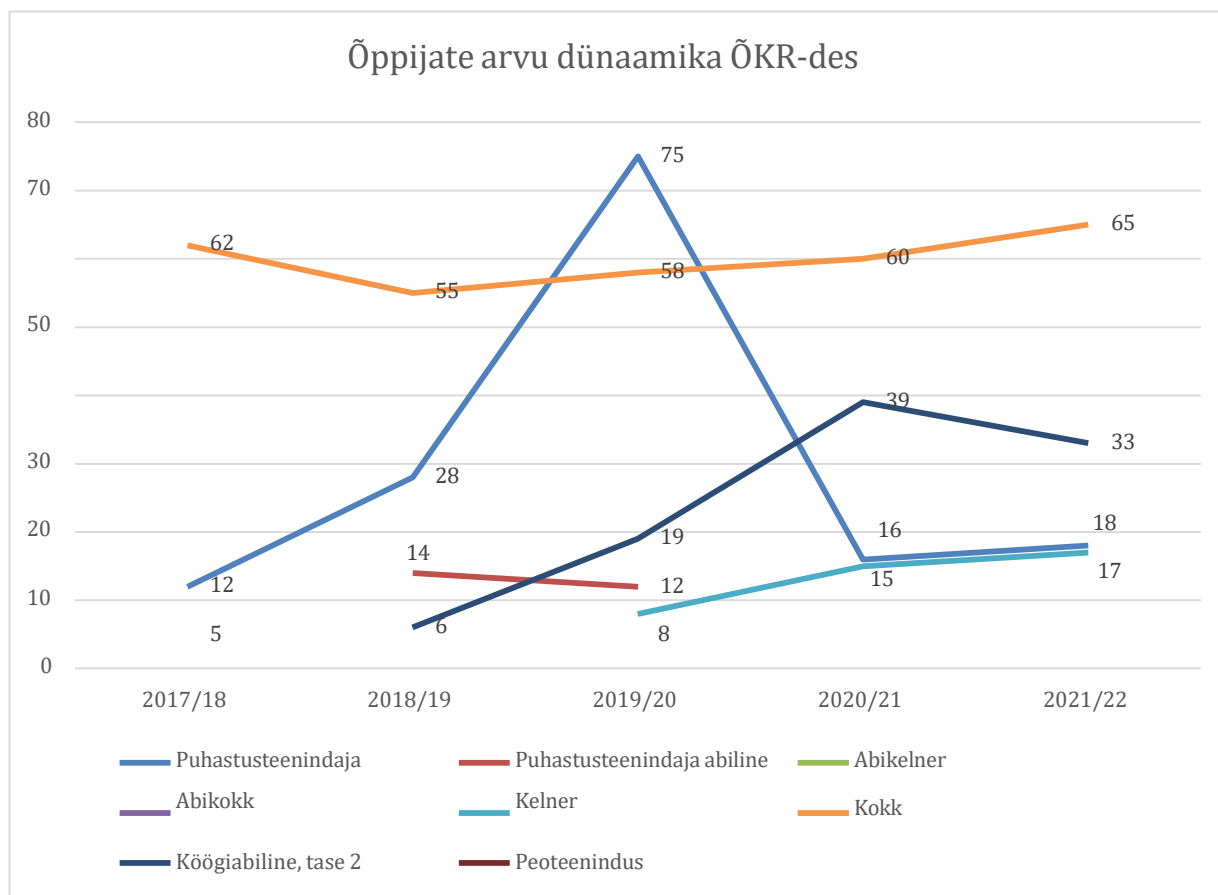
Õpilaste arv VIKKis on vaatamata tagasilangusele 2018/19 õppeaastal olnud kasvutrendis. 2021/22 õppeaastal õppis koolis kokku 761 õpilast. Neist moodustasid majutamise ja toitlustamise (edaspidi MT) õppekavarühma (edaspidi ÕKR) õpilased 15 % (115 õpilast) ja koduteeninduse (edaspidi KT) ÕKR õpilased 2% (18 õpilast). 09.11.2022 seisuga on koolis 90 töötajat, neist 47 õpetajat (kooli koduleht).

Õpilaste arvu dünaamikast õppevaldkondade lõikes ja koolis tervikuna annab ülevaate joonis 1. Üle poole õpilastest on Viljandi maakonnast, märkimisväärne arv õpilasi Jõgeva, Tartu ja Valga maakonnast, kuid õpilasi on ka kõigist teistest Eesti maakondadest. MT ja KT õppekavarühmade erialade õpilased on nii noored kui täiskasvanud, samuti õpib hinnatavate ÕKRde õppekavadel hariduslike erivajadustega (edaspidi HEV) õpilasi. Õppetöö toimub nii statsionaarses sh nii kooli- kui töökohapõhises kui ka mittestatsionaarses õppevormis.

Joonis 1. Õppijate arv õppevaldkondade lõikes 2017/18 kuni 2021/22 (Allikas: Haridussilm.ee)

Seisuga 01.11. 2022 õpib MT ÕKR 112 õpilast ja KT ÕKR 28 õpilast, kokku 140 õpilast (kooli andmete põhjal). Õppijate arvu dünaamikast erialade lõikes hinnatavates ÕKRdes õppeaastatel 2017/18 - 2021/22 annab ülevaate joonis 2.

Joonis 2. MT ja KT ÕKRde õppijate arvu dünaamika 2017/18 kuni 2021/22 (kooli andmete põhjal)

Ülevaade hinnatavate õppekavarühmade tasemeõppe õppekavadest

Majutamise ja toitlustamise ÕKR on hinnataval perioodil 2017/18 kuni 2021/22 rakendatud kuus õppekava kutsekvalifikatsiooni raamistiku teisel kuni neljandal tasemel statsionaarses koolipõhises ja töökohapõhises õppevormis, samuti mittestatsionaarses õppevormis.

Koduteeninduse ÕKR on hinnataval perioodil rakendatud kaks õppekava kutsekvalifikatsiooni raamistiku teisel ja kolmandal tasemel statsionaarset töökohapõhises õppevormis ja mittestatsionaarses õppevormis.

MT ÕKR on hinnataval perioodil õppetöö toimunud järgmistel õppekavadel (vt tabel 1):

Kokk, tase 4, kutsekeskharidusõpe. Käesoleval (2022/23) õppeaastal rakendatavat õppekava on rakendatud alates 2018. aastast. Õpe toimub statsionaarse koolipõhise õppe vormis. Õpilaste arv õppekaval on olnud suhteliselt stabiilne (vt tabel 2), õppegrupid on avatud igal õppeaastal.

Kokk, tase 4. Käesoleval õppeaastal rakendatavat õppekava on rakendatud alates 2018. aastast. Õpe toimub mittestatsionaarse õppe vormis. Õpilaste vastuvõtt õppekavale on olnud aastati erinev (vt tabel 2), kuid õppegrupid on avatud igal õppeaastal.

Abikokk, tase 3. Vastuvõttu õppekavale pole alates 2018/19 õppeaastast toimunud. Kolmel õppeaastal (2018/19, 2019/20 ja 2020/21) õppekaval õpilasi ei olnud (vt tabel 2), õppeaastal 2021/22 viidi sellele õppekavale üle 2 õpilast. Õppekava on hoitud avatuna seoses vajadusega anda kooli lõpetamise ja kutseeksami sooritamise võimalus madalama õpivõimega kokk, tase 4 õppekaval õppinud õpilastele.

Köögiabiline, tase 2. Õppekava rakendatakse alates 2018/19 õppeaastast statsionaarse koolipõhine õppe ja alates 2019/2020 ka mittestatsionaarse õppe vormis. Sihtrühmaks on HEV õpilased. Statsionaarses õppevormis õppijate arv on väike (vastuvõtt igal õppeaastal 6-9 õpilast), kuid suhteliselt stabiilne (vt tabel 2). Õppijate arv õppekaval on hindamisperioodil olnud üldiselt kasvutrendis.

Kelner, tase 4. Õppekava on rakendatud alates 2018. aastast mittestatsionaarses õppevormis. Õppima asunute arv on olnud kahanevas trendis (vt tabel 2) ja alates 2020/21 õppeaastast ei ole õppegruppi avatud. Alates 2019/20 on kelneri õppekaval õpet läbi viidud gümnaasiumis mittestatsionaarses õppevormis.

Abikelner, tase 3. Õppekava on rakendatud alates 2018.a., kuid sellele pole vastuvõttu toimunud. Õppekavale on üle viidud üksikuid õpilasi (vt tabel 2).

KT ÕKR on hinnataval perioodil õppetöö toimunud järgmistel õppekavadel (vt tabel 1):

Puhastusteenindaja, tase 3. Õppekavale on õpilasi vastu võetud alates 2015/16. õa-st. Õppijate arv (vt tabel 2) on olnud stabiilne, välja arvatud 2016/17. õa-l, mil võeti vastu tavapärasest umbes neli korda rohkem õppijaid. 2016/17. õa-l oli rohkem töökohapõhiseid õppegrupe, mis olid tellitud konkreetsetele asutustele (AS Keila Vesi, PERH jne).

Puhastusteenindaja abiline, tase 2. Koostöös Hoolekandeteenuste aktsiaseltsiga koostatud õppekaval alustati õpet 2018/19 õppeaastal. Õppijate arv õppekaval (vt tabel 2) on olnud kõikuv. Õppeaastatel 2020/21 ja 2021/22 õppegrupe ei avatud, õppekavale viidi üle Puhastusteenindaja, tase 3 õppekavalt kolm õpilast madala õpivõime tõttu.

Tabel 1. Ülevaade MT ka KT ÕKRd õppekavadest.

Õppekava nimetus ja maht	EKR tase	Kood EHSes	Rakendamise aasta	Õppevorm	Link õppekavale ja rakenduskavale
Majutamise ja toitlustamise ÕKR					
Kokk, 180 EKAP	4	215157	2020 (vv 2013)	Statsionaarne koolipõhine õpe	Õppekava ja moodulite rakenduskava
Kokk, 180 EKAP	4	138020	2018	Statsionaarne koolipõhine õpe	Õppekava ja moodulite rakenduskava
Kokk, 120 EKAP	4	208537	2020 (vv 2013)	Statsionaarne õpe Mittestatsionaarne õpe	Õppekava ja moodulite rakenduskava
Kokk, 120 EKAP	4	127237	2018	Statsionaarne õpe Mittestatsionaarne õpe	Õppekava ja moodulite rakenduskava
Abikokk, 60 EKAP	3	128857	2020	Statsionaarne koolipõhine õpe	Õppekava ja moodulite rakenduskava
Köögiabiline, 120 EKAP	2	197377	2018	Statsionaarne koolipõhine õpe, mittestatsionaarne õpe	Õppekava ja moodulite rakenduskava
Kelner, 30 EKAP	4	127217	2018	Mittestatsionaarne õpe	Õppekava ja moodulite rakenduskava

Abikelner, 30 EKAP	3	128677	2018	Mittestatsionaarne õpe	õppekava ja moodulite rakenduskava
Toitlustusteenindus, 120 EKAP	4	197417	-	Statsionaarne õpe	õppekava ja moodulite rakenduskava
Toitlustusteenindus, 180 EKAP	4	197437	-	Statsionaarne õpe	õppekava ja moodulite rakenduskava
Koduteeninduse ÕKR					
Puhastusteenindaja, 60 EKAP	3	133177	2015	Statsionaarne töökohapõhine õpe, mittestatsionaarne õpe	õppekava ja moodulite rakenduskava
Puhastusteenindaja abiline, 120 EKAP	2	152301	2018	mittestatsionaarne õpe	õppekava ja moodulite rakenduskava

Allikas: VIKK

Tabel 2. Ülevaade MT ja KT ÕKR õppijatest perioodil 2017/18 kuni 2021/22.

Õppekava	2017/2018			2018/2019			2019/2020			2020/2021			2021/2022			Õpib 01.11. 2022
	alustas	lõpetas	lõpetas kutsega	alustas	lõpetas	lõpetas kutsega	alustas	lõpetas	lõpetas kutsega	alustas	lõpetas	lõpetas kutsega	alustas	lõpetas	lõpetas kutsega	
Majutamise ja toitlustamise ÕKR																
Kokk tase 4 statsionaarne koolipõhine õpe	13	10	10	16	8	7	19	10	9	21	8	7	17	10	10	45
Köögiabiline tase 2 statsionaarne koolipõhine õpe				7	4	4	8	4	4	9	5	4	6	6	4	42
Köögiabiline tase 2 mittestatsionaarne õpe							12			8	7	0	12	8	2	
Abikokk tase 3 statsionaarne koolipõhine õpe	7	6	6	-			-			-			2	2	2	0
Abikelner tase 3 mittestatsionaarne õpe	2			1	1	1										0
Kokk tase 4 mittestatsionaarne õpe	10	7	7	9	6	6	12	3	3	8	2	2	14	2	2	5
Kelner tase 4 mittestatsionaarne õpe	13	5	5	10	6	6	6	4	4							0

Kelner gümnaasiumis õppijale tase 4 mittestatsionaarne õpe							8	4	4	8			7			19
Koduteeninduse ÕKR																
Puhastusteenin- daja Tase 3	42	22	22	74	62	61	22	21	21	19	10	10	17	12	12	14
Puhastusteenin- daja abiline tase 2				12	12	6				1	1	1	2	2	2	13

Allikas: VIKK

Õppijate arv MT ÕKR-s (vt tabel 2, joonis 2) on väikeses tõusutrendis. Suurenenud on koka ja köögiabilise õppekaval õppima astujate arv. Seevastu on huvi kelneri eriala õppe järele liiga vähenenud, mille põhjustab väljaõppe tegemine ettevõtetes kohapeal. Pandeemiaperioodil muutus kelneri eriala ka ebapopulaarseks, kuna sel perioodil suleti toitlustusettevõtete teenindussaalid. Viljandi Gümnaasium on huvitatud koostööst kelneri eriala valikaine läbiviimisel, aga õppijatel puudub laiem huvi kutset omandada. Abikoka õppekaval peale köögiabilise õppekava avamist eraldi vastuvõttu välja ei kuulutata, kuna õppeaeg on HEV õppija jaoks ÕKR hinnangul liialt lühike. Seda õppekava vajatakse võimekamate tase 2 õpilaste ja vähema õpivõimekusega tase 4 õpilaste üleviimiseks, et võimaldada kutseeksami sooritamist.

Õppijate arv KT ÕKR-s on teinud 2019/2020 õppeaastal suure languse, misjärel olnud aga stabiilne või minimaalses langustrendis. Hinnataval perioodil on Puhastusteenindaja abilise õppekavale vastu võetud õpilasi õppeaastal 2018/2019. Õppeaastatel 2020/2021 ja 2021/2022 on puhastusteenindaja abilise, tase 2 õppekaval lõpetanud kolm õpilast, kes on sellele õppekavale üle viidud puhastusteenindaja, tase 3 õppekavalt.

2019/20. õa-st alates on rakendatud kutsevaliku 2. taseme õppekava mahuga 30 EKAPit ja 60 EKAPit (õppekava kood EHISes 222744) eesmärgiga toetada õpilasi valikute tegemisel edasisteks õpinguteks. Õppekava raames tutvuvad õpilased koka, köögiabilise ja puhastusteenindaja töövõtetega. Tegemist on erivajadusi arvestava õppega, näiteks 2019-2020. Õa-l osales õpingutes nägemispuudega õppija.

Täiendus- ja ümberõppe õppekavade koostamiseks teeb arvuti- ja teenindusõppe osakond ettepanekud täiendusõppeosakonnale. Õppekavad koostab koolitusjuht koostöös juhtõpetajaga, arvestades tööandjate, kohalike elanike ja sotsiaalpartnerite (töötukassa, HTM jt) vajadusi. Hinnataval perioodil läbi viidud täiendusõppe kursused on kajastatud tabelis 3.

Tabel 3. Ülevaade MT ja KT ÕKR täiendusõppe õppekavadest ja õppijatest.

Õppekava nimetus	Läbiviimise aasta	Maht tundides	Alustanute arv	Lõpetanute arv
Majutamise ja toitlustamise ÕKR				
Sissejuhatus fruktodisaini imelisse maailma	2017	4	4	4
Sissejuhatus Vahemere köögi toidukultuuri ja roogade	2017	8	9	9

valmistamisse				
Uusi võtteid armastatud suupistete valmistamisel	2017	4	7	7
Uusi võtteid armastatud suupistete valmistamisel	2017	4	9	9
Mahlaste võileivatortide valmistamine	2017	4	11	11
Mahlaste võileivatortide valmistamine	2017	4	6	6
Uusi võtteid armastatud suupistete valmistamisel	2017	4	7	7
Sissejuhatus fruktodisaini imelisse maailma	2017	4	7	7
Pilk Itaalia Asti piirkonna toidu- ja veinikultuuri	2017	8	15	15
Sušide valmistamise algkursus	2017	4	10	10
Dessertkreemide valmistamine	2018	6	11	11
Eritoitlustus	2019	42	8	8
Klassikalise biskviittordi valmistamine	2019	4	7	7
Peoteeninduse baaskursus	2019	56	12	12
Eritoitlustamine	2019	42	9	9
Kohvijookide valmistamise baaskoolitus	2019	20	7	7
Ettevalmistus 4. taseme koka kutseeksamiks	2019	90	2	2
Fruktodisaini algkursus	2020	13	4	4
Menüüde ja tehnoloogiliste kalkulatsioonikaartide koostamine arvutil	2021	26	8	5
Pagari- ja kondiitritööde algkursus	2022	36	3	3
Koduteeninduse ÕKR				
Professionaalse akende ja klaaspindade pesemise koolitus	2019	4	5	5
Professionaalse akende ja klaaspindade pesemise koolitus	2019	4	5	5
Puhastusteenindaja algkursus	2019	8	44	44
Professionaalse akende ja klaaspindade pesemise koolitus	2020	4	6	6
Professionaalse akende ja klaaspindade pesemise koolitus	2021	4	4	4
Professionaalse akende ja klaaspindade pesemise koolitus	2022	4	4	4

Puhastusteenindaja algkursus	2022	8	8	8
------------------------------	------	---	---	---

Allikas: VIKK

Täienduskoolituste pakkumisel on väljakutseteks olnud sihtrühmade hinnatundlikkus, kooli asukoht Viljandi linnast väljas ning töötajate töökoormus tasemeõppes.

MT ÕKR täienduskoolitused (vt tabel 3) on osalejate jaoks olnud valdavalt tasuta ehk neid on rahastatud Euroopa Liidu Sotsiaalfondist toetatavate riikliku koolitustellimuse vahenditest (RKT koolitused). Väikesemahulised (neljatunnised) koolitused on olnud ka tasulised. Mõnede kursuste raames koolitati Töötukassa koolituskaardi alusel inimesi, kelle õppetöö toimus samaaegselt tasemeõppe gruppidega, kuna õpetajate koormust arvestades oli selline lahendus kõige optimaalsem. Pagari- ja kondiitritööde algkursus toimus näiteks koos koka eriala miteestatsionaarse õppe grupiga, fruktodisaini algkursus koos koka statsionaarse õppe grupiga, ettevalmistus kokk, tase 4. kutseeksamiks samuti koos koka eriala õppegrupiga. MT ÕKRd keskenduti alates 2018. a rohkem toitlustusteenuste pakkumisele maakonnas ja täiendkoolitused ei olnud prioriteetsed. 2020.-2022. aastal mõjutas täienduskoolituste pakkumist koroonaviiruse levik Eestis. Lisaks riiklikele piirangutele muutusid ka inimeste hoiakud - sooviti lühemaid koolitusi ning kergekäelisemalt katkestati õpinguid või loobuti neist sootuks vahetult enne koolituse algust. Hinnataval perioodil suurenes e-õppe võimaluste kasutamine täienduskoolituste pakkumisel. Näiteks pakuti koolitusi Moodle keskkonna toetusega (Ettevalmistus kokk, tase 4 kutseeksamiks ja Menüüde ja tehnoloogiliste kalkulatsioonikaartide koostamine arvutil).

Koduteeninduse ÕKRd viidi hinnataval perioodil läbi seitse täiendkoolitust (vt tabel 4). Koolituste eest maksid osalejad ise või nende tööandjad. 2019. a. läbi viidud Puhastusteenindaja algkursus oli OÜ Pesueksperdi sisekoolitus. Tasulisi täienduskoolitusi on KT ÕKRd keeruline pakkuda, sest tänu heale koostööle ettevõtetega suunavad need oma töötajad tasemeõppesse.

Aruandeperioodil on MT ja KT õppekavarühmad on eneseanalüüsis välja toonud aruandeperioodil toimunud peamised muudatused:

1. Kõikidesse MT ja KT ÕKR õppekavadesse on sisse viidud moodul „Õpitee ja töö muutuv keskkonnas“.
2. 2018. aasta auditi tulemusena alustati arenguveestlusi töötajatega õpetajatele ja töötajatele koolituskavade koostamist.
3. 2011. aasta akrediteerimise tulemusel soovitati õppekava rakenduskavade pidevat parendamist ning süsteemseid tegevusi oodatud tulemuste kindlustamiseks. Rakenduskavad vaadatakse üle igal aastal ning viiakse sisse vajalikud uuendused. Õppe- ja rakenduskavade arendamine on pidev protsess, millesse on kaasatud valdkonna kutseõpetajad ning üldainete õpetajad. Õppe- ja rakenduskavade arendusel arvestatakse erialaliitude ning õppijate ettepanekuid.
4. 2011. aasta akrediteerimisel toodi välja, et jätkusuutlikkuse tagamisel on oluline ÕKRde tulemuslik koostöö valdkonna kõigi huvipooltega nii regioonis kui väljaspool. ÕKRd on välja arendanud praktikakohtade hindamise süsteemi ning korraldanud ühisarutelu ettevõtjatega. Samuti võtavad ÕKRde esindajad osa erialaliitude tegevustest ja osalevad võrgustike seminaridel, et end uuendustega kursis hoida. Koolis korraldatakse igal aastal lahtiste uste nädalat, kus pakutakse erinevaid töötube põhikooli ja gümnaasiumi lõpetajatele, et äratada huvi ÕKRde erialade vastu.

3. Majutamise ja toitlustamise ning koduteeninduse õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Analüüs

3.1.1. Õppekavaarendus

Majutamise ja toitlustamise ning koduteeninduse õppekavarühmade eneseanalüüsi põhjal on õppekavade arendamisel aluseks võetud OSKA uuringu raport majutuse, toitlustuse ja turismivaldkonnas (2019), statistilised andmed Haridussilmast, Töötukassa tööjõuvajaduse baromeeter. Arvestatud on ka kooli nõunike kogu poolt antud suuniseid ja seadusandlust. Õppekavade koostamisel on aluseks võetud vastavad kutsestandardid ning MT ja KT ÕKRde õppekavad on vastavuses kutsestandarditega. Kutsekeskhariduse õppekava koostamisel on aluseks riiklik õppekava.

Õppekavade koostamisel ja arendamisel on arvestatud tööturu koolitusvajadusega, samuti tööandjate ümarlaudadel saadud informatsiooniga. Näiteks toimusid MT ÕKR ettevõtete ümarlaud 2018.a. veebruaris ja 2022.a. oktoobris, neil tutvustati ettevõtjatele kooli õppekavasid ja arutati koostöövõimalusi. Vestlusest osakonna juhatajaga selgus, et MT ÕKR tööandjad on ümarlauas teinud näiteks ettepaneku rahatarkuse teema sissetoomiseks õppekavadesse, mida MT ÕKR õpilasfirmade rakendamisel arvestati.

Komisjoni hinnangul on õppekavade arendus MT ÕKR-s süsteemne ja toetatud. Vastutus õppekavade koostamise ja arenduse eest on selgelt määratletud, selle eest vastutab juhtõpetaja, õppekavade kontrollimise ja kinnitamise eest õppejuht. Vestlusest osakonna juhatajaga selgus, et nad arutavad juhtõpetajaga õppekava sisu ajakohasuse läbi, näiteks viidi selle tulemusel viimati kõõgibilise õppekavasse sisse vaimse tervise teema. Ka teemade mahud moodulites arutatakse omavahel läbi. Õpetajate vastutus on moodulite rakenduskavade koostamine ja arendamine. Iga õppeaasta eel toimuvad jaanuarist kuni juunikuuni planeerimiskoosolekud, millel arutatakse selle üle, mis eelneval õppeaastal ei toimunud ja kavandatakse parendustegevused järgmiseks õppeaastaks. Õppekavade ja moodulite rakenduskavade arendamise protsessi veab eest juhtõpetaja, kes kaasab õppekavarühmade kutseõpetajaid. MT ÕKR õpetajate regulaarsetel iganädalastel koosolekutel arutatakse õppekava rakendamine läbi moodulite kaupa. Kord kuus on koosolekutele kaasatud üldainete õpetajad, kellega ühiselt planeeritakse lõiminguid. MT ÕKR õpetajad kinnitasid vestluses, et konkreetsete moodulite õpetajad vaatavad moodulite rakendusukavasid üle, lähtudes refleksioonist ja õppijate moodulite läbimise järel antud tagasisidest. Arvestatakse ka erialaliitude ja kutseandjate poolt kutseksamite järel saadud tagasisidet ning õppijate ettepanekuid. Moodulite rakenduskavade arenduse protsessi on olnud kaasatud kõik vestlusel osalenud MT ÕKR õpetajad, kes kinnitasid, et peavad pidevat rakenduskavade arendamist ning tööturu ja õppijate vajadustega vastavusse viimist oluliseks. Koosolekutel arutatakse mooduli teemade, nende mahtude, õppe- ja hindamisülesannete ja kokkuvõtva hindamise üle, ka moodulite rakendamise järjestuse üle õppekavas ning valikõpingute üle. Vajadusel viiakse muudatused rakenduskavadesse sisse. Vestlustest osakonna juhataja ja juhtõpetajaga selgus, et näiteks planeeriti käesolevaks õppeaastaks toiduvalmistamise õppe päevad selliselt, et esmalt käsitletakse kauba vastuvõtmise, seejärel toiduvalmistamise teoreetilisi teemasid, järgnevad praktilise õppe tunnid köögis ja päeva lõpus käsitletakse puhastustööde teemat. Juhtõpetaja sõnul viiakse jooksval muudatused igal õppeaastal sisse ja iga õppeaasta alguseks kinnitatakse muudatustega rakenduskavad.

Juhtõpetaja tões vestlusel, et KT ÕKR õppekavade ja moodulite rakenduskavade arendamine on ajaressursi nappuse tõttu edasi lükkunud. Siiski on ka nende puhul võetud arvesse õpilaste ja tööandjate tagasisidet ning sisse viidud mõningaid muudatusi. Näiteks on muudetud täiskasvanud õppijate tagasisidest lähtuvalt iseseisva töö ja praktilise töö vahekorda,.

KT ÕKR õppekava Puhastusteenindaja, tase 3 mõned õpiväljundid ei ole vastava taseme kutseoskusnõuetega vastavuses. Näiteks põhiõpingute mooduli „Puhastamine ja koristamine” õpiväljundid: määratleb objekti koristusvajaduse, lähtudes mustuse liigist ja astmest, ning koostab eri otstarbega ruumide koristusplaani; valib, doseerib ja kasutab koristusaineid ning analüüsib kulusid; teeb eripuhastustöid; juhendab töökaaslast hoolduskoristustööl; on ettevõtlik ja pakub oma teenust hoolduskoristuseks ja suurpuhastustöödeks. Need õpiväljundid on kolmanda kvalifikatsioonitaseme kutseoskusnõuetest kõrgemal tasemel nii kutse- ja erialased teadmiste, kutse- ja erialased oskuste kui ka iseseisvuse ja vastutuse ulatuse osas. Näiteks eriotstarbega ruumide koristusplaani koostamise ja juhendamise kompetents sisaldub puhastusteenindaja- juhendaja, tase 4, kutseoskusnõuetes ja kulude analüüsi kompetents lisandub alles Puhastustööde juht, tase 5 kutseoskusnõuetes. Eripuhastustööde oskus on nõutav spetsialiseerumisel. Tekib küsimus, kas need õpiväljundid on antud sihtrühma poolt saavutatavad.

Ka õppekava Puhastusteenindaja abiline, tase 2 mõne õpiväljundid ei ole vastava taseme kutseoskusnõuetega vastavuses. Näiteks mooduli Eripuhastustööd õpiväljundid. Eripuhastustööd lisanduvad kutsestandardis spetsialiseerumise võimalusena alates tasemest 3. Eripuhastustööde teostamine nõuab tööde tegemist kõrgusest ning on seotud raskete ja keerukate masinate käsitlemisega, mistõttu see ei ole sobilik erivajadustega inimestele. Samuti ei eelda tase 2 juhendamise kompetentse. Näiteks on eripuhastustööde moodulis hindamiskriteeriumiteks muuhulgas: teeb kivipõrandate süvapesu, vajadusel töötleb pinnad kaitseainega; suunab juhendatavate tegevust vastavalt püstitatud eesmärkidele või annab juhendatavale tagasisidet tehtud töö kohta, mis ei ole vastavuses kutseoskusnõuetega.

Aruandeperioodil on nii MT kui KT ÕKR kõikidesse õppekavadesse muudatusi sisse viidud ja õppekavu ka uuendatud. Õppekavades on tehtud muudatusi seoses muutustega kutsestandardites ja riiklikes õppekavades. Näiteks KT ÕKRd uuendati viimati õppekavasid septembris 2022 seoses muudatustega kutsestandardites. Muudatuste vajadus tulenes ka kõigis õppekavades mooduli “Karjääri planeerimine ja ettevõtlikkus” asendamisest mooduliga “Õpitee ja töö muutuv keskkonnas”. Õppekavaarenduses on käesoleval perioodil ÕKRde eesmärk pidevalt parendada moodulite rakenduskavasid koostöös erinevate valdkondade õpetajatega ja digipädevuste arendamise toetamiseks sisse viia ülekoolline IKT baasmoodul.

Aruandeperioodil on MT ÕKRd koostatud uusi õppekavu, näiteks Köögiabiline, tase 2 õppekava (120 EKAP) ja Toitlustusteenindus, tase 4 (120 EKAP) ja kutsekeskhariduse (180 EKAP) õppekava. Köögiabilise õppekava on ÕKR hinnangul hästi rakendunud. Toitlustusteeninduse õppekavad on küll kinnitatud, kuid neid pole õppijate puudusel seni avatud. Üheks põhjuseks võib olla ebapiisav tööturu ja sihtrühma vajaduste analüüs enne õppekavade loomist. Juhtõpetaja sõnul soovitakse õppekavad peale moodulite rakenduskavade uuendamist siiski avada. Eneseanalüüsi põhjal, mida kinnitas vestlusel ka juhtõpetaja on ÕKRd tajunud koostöövajaduse analüüsimise olulisust ja kavandavad seda lähiajal teha.

Valikõpingud

Valikõpingud on ÕKRde eneseanalüüsi põhjal valitud toetamiseks ja laiendamaks kutseoskusi. Õpilasel on õigis valida valikõpingute mooduleid enda õppekavast, kooli teistest õppekavadest või teiste

õppeasutuste õppekavadest nõutud õppe mahus kooli õppekorralduse eeskirjas sätestatud korras. Tulenevalt õpilaste väikesest arvust hinnatavates ÕKRdes ei saa iga õpilane ise valida valikõpinguid, välja arvatud ülekoolilise valikaine puhul. Vestlusest juhtõpetajaga ja õpilastega selgus, et valikõpingud räägitakse läbi ja valitakse kogu grupiga. Täiskasvanud mittestatsionaarses õppevormis õppivad koka eriala õpilased saavad kogu grupiga esimese aasta lõpus võimaluse valida teise aasta valikained. Õppijate tegelikud võimalused valida valikmooduleid lähtuvalt individuaalsetest õpivajadustest võiksid komisjoni hinnangul olla enam toetatud.

Positiivsena võib esile tuua, et ülekooliliste valikmoodulite läbimiseks on ette nähtud kindel aeg, mil need on tunniplaanis ning iga õpilane saab valida endale sobivaid valikõpingute mooduleid (näiteks riigikaitse, grillimine).

MT ÕKR õppekavade valikõpingud toetavad ja laiendavad õpilaste kutseoskusi ning võimaldavad arendada võtmepädevusi. Näiteks koka eriala kutsehariduse taseme õppekaval on õpilastel võimalik valida kokku 41 EKAPi mahus 20 valikmooduli vahel, sh 2 EKAP mahus ülekoolilisi valikmooduleid. Kokk, tase 4 õppekaval on õpilastel võimalus valida 21 EKAPi mahus 12 valikmooduli vahel, köögiabilise, tase 2 õppekaval 32 EKAPi mahus 10 valikmooduli vahel. Õpilased tõid vestlustes positiivse näitena esile õpilasfirma valikmooduli (maht 1 EKAP), mida rakendatakse paralleelselt mooduliga „Õpitee ja töö muutub keskkonnas“.

Eneseanalüüsi aruande põhjal on valiõpingutes õppeaastatel 2020/21 ja 2021/22 kolmanda kursuse õpilastele lisandunud praktikamoodul (maht 10 EKAP), et vähendada köökide koormust õppeaasta jooksul koolis. Lisapraktika valikmoodulina on hindamiskomisjoni hinnangul väga positiivne, kuid põhjendust sellele ei saa asjakohaseks lugeda. Valikmoodulite lülitamine õppekavasse peaks lähtuma õpilaste, mitte köökide töökoormuse leevendamise vajadustest.

KT ÕKRd pakutavad valikained on mitmekesised, toetavad ja laiendavad kutseoskusi, samuti toetavad õpilase isiklikku arengut. Näiteks Puhastusteenindaja abilise, tase 2 õpilastel on võimalik valida 46 EKAPi mahus 13 valikmooduli vahel (nt arvutiõpetus, eripuhastustööd, territooriumi ja haljastuse hooldamine), Puhastusteenindaja, tase 3 õpilastel 27 EKAPi mahus 6 valikmooduli vahel (nt toiduvalmistamise alused, eripuhastustööd, toateenindus).

Koostöö töömaailma ja kutseõppeasutustega

Õppekavaarenduses tehakse koostööd nii töömaailma esindajate kui teiste kutseõppeasutustega. ÕKRde eneseanalüüsist, vestlustest juhtõpetaja ning osakonna juhatajaga selgus, et õppekavade arendamisel tehakse koostööd erialaliitudega (näiteks Eesti Hotellide ja restoranide Liiduga, Eesti Peakokkade Ühendusega, Eesti Grilliliiduga, Eesti Kelnerite ja Ettekandjate Liiduga), mille tulemusel on näiteks suurendatud praktilise õppe osakaalu. Juhtõpetaja sõnul, kes on EPÜ liige, saab ta ühenduse tegevustes osaledes kasulikke informatsiooni kutseeksamiteks valmistumiseks, ühingu õppereisidel osaledes teavet töömaailmas aktuaalsete trendide kohta, saab võimaluse külastada erinevaid ettevõtteid ning kõik eeltoodu toetab õppekavaarendust. Nii õppekavade kui moodulite rakenduskavade koostamisel tehakse koostööd teiste kutseõppeasutustega. Näiteks selgus vestluses juhtõpetajaga, et samu õppekavu pakkuvate koolide kolleegidega suheldakse aktiivselt, kui kavandatakse mõne uue õppekava rakendamist. Juhtõpetaja eestvõtmisel luuakse pidevalt uusi koostöösidemeid töömaailma esindajatega, mis toetavad ka õppekavaarendust. Näiteks kinnitas vestlusel osalenud toitlustusettevõtte esindaja, et teda on juhtõpetaja poolt kaasatud erinevatesse arendustegevustes.

Täienduskoolituse õppekavade arendus

Eneseanalüüsist nähtub, et hinnatavates ÕKRdes on täienduskoolituste õppekavasid rakendatud ja koolitusi läbi viidud tagasihoidlikult. Ka koolituste läbinute arv on jäänud tagasihoidlikuks. Täiendusõppe õppekavade arenduses on hinnataval perioodil lähtunud osakonna ettepanekutest täiendusõppe osakonnale. Juhtõpetaja sõnul on initsiatiivi tulnud ka Töötukassast, kus tellitakse konkreetne koolitus. Siis koostab juhtõpetaja vastava õppekava ja leiab õpetajad.

ÕKRdes on aruandeperioodil koostatud erinevaid osaoskusi või spetsialiseerumisi hõlmavaid täienduskoolitusi (vt.tabel 3). Näiteks on MT ÕKRs koostatud täiendusõppe õppekavad (pagari- ja kondiitritööde algkursus (maht 36 t), fruktodisaini kursus (maht 13 t), rahvus-ja regionaalköögid jne) moodulite osaoskuste baasil. See annab võimaluse koolitada paralleelselt tasemeõppega täienduskoolituses osalejaid.

MT ÕKRs viidi 2017.a. läbi kuuel õppekaval 10 väikesemahulist täienduskoolituse kursust mahuga 4-8 tundi, näiteks Sissejuhatus fruktodisaini imelisse maailma; Uusi võtteid armastatud suupistete valmistamisel; Sušide valmistamise algkursus jt. ÕKRde eneseanalüüsi aruande põhjal ei ole alates 2018.a täienduskoolituste läbiviimine olnud prioriteediks. 2018 rakendati üks täienduskoolituse õppekava mahuga 6 tundi, 2019.a. 6 õppekava sh üks väikesemahuline (maht 4 tundi), ja viis koolitust mahuga 20-90 tundi (näiteks Peoteeninduse baaskursus 56 tundi, Eritoitlustus, 42 tundi, ettevalmistus 4. taseme koka kutseksamiks 90 tundi). Aastatel 2020-2022 pakuti kokku kolm täienduskoolituse õppekava (mahuga 13-36 tundi), igal aastal üht õppekava. Täienduskoolitustel osalenute arv on aga olnud tagasihoidlik (näiteks 2019 .a. 45, 2020.a. 4, 2021.a. 5 ja 2022.a. 3 osalenut).

KT ÕKRs on hinnataval perioodil (2019-2022) koostatud 2 täienduskoolituse õppekava (Professionaalse akende ja klaaspindade pesemise koolitus, maht 4 tundi ja Puhastusteenindaja algkursus, maht 8 tundi) ja läbi viidud 7 koolitust. Üks rakendatud õppekavadest (Puhastusteenindaja algkursus) on firma Pesueksperit sisekoolituse õppekava. Täienduskoolituste osalenute arv on olnud tagasihoidlik. Näiteks oli osalejaid 2019. a. 54 sh 44 neist Pesueksperdi sisekoolitusel. 2020.a. oli 6, 2021.a. 4 ja 2022.a. 12 osalejat sh neist 8 Pesueksperdi sisekoolitusel. Täienduskoolituste tagasihoidlik pakkumine on ÕKRde eneseanalüüsi põhjal tulenenud sihtrühmade hinnatundlikkusest, kooli asukohast ja õpetajate töökoormusest. Juhtõpetaja tõdes vestluses, et ajapuuduse tõttu ei ole ÕKRde õpetajad ja ka tema ise saanud väga palju täienduskoolituse õppekavade arendamisse ja koolitamisse panustada ning ta on teinud ettepanekuid kasutada koolitajaid väljastpoolt. 2018. a keskenduti toitlustusteenuste pakkumisele maakonnas ja täienduskoolitused ei olnud prioriteetsed. 2020.-2022. aastal mõjutas täienduskoolituste pakkumist koroonaviiruse levik Eestis. Suurenenud on aga e-õppe võimaluste kasutamine täienduskoolitustes. Pakutud on koolitusi, millel on Moodle'i keskkonna tugi, näiteks Ettevalmistus kokk, tase 4 kutseksamiks ja Menüüde ja tehnoloogiliste kalkulationskaartide koostamine arvutil.

Komisjoni hinnangul on õppekavaarendus MT ÕKRs tasemeõppe õppekavade osas süsteemne, eesmärgipärane ja juhitud. Õppekavasid koostatakse ja arendatakse lähtuvalt muutustest riiklikes õppekavades ja kutsestandardites ning arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust. KT õppekavarühma õppekavade arendamine on aga tahaplaanile jäänud ning õppekavade koostamisel peaks enam arvestama sihtrühmaga ja õpiväljundite vastavust kutseoskusnõuetega. Soovitame uute õppekavade koostamisel enam tähelepanu pöörata koolitusvajaduse analüüsile, et neile tuleks ka piisavalt õpilasi. Täienduskoolituste õppekavade arenduses soovitab komisjon kaaluda enam ÕKRde spetsiifiliste kompetentside arendamist ja süvendamist võimaldavaid õppekavu.

3.1.2. Õppekavade moodulid ja rakenduskavad

MT ja KT ÕKRde õpib nii põhikooli järel õppima asunud noori, täiskasvanuid kui ka HEV õpilasi ning õpet rakendatakse nii koolipõhises stationsaarses kui mittestationsaarses õppes. Lisaks rakendatakse KT ÕKR, kus õpivad vaid täiskasvanud vaimupuudega või liitpuudega täiskasvanud, sihtrühmale sobivat töökohapõhist õpet. Õppijate hulgas on ka nii kuulmis- kui nägemispuudega inimesi. Õppe kavandamisel on arvestatud erinevate sihtrühmadega ning õppe rakendamiseks on valitud enamasti sihtrühma eripärast lähtuvad õppe- ja hindamismeetodid. Eneseanalüüsi aruande põhjal on erivajadustega õpilaste sihtgrupile koostatud rakenduskavades arvestatud iga õppegrupi ja õppuri eripära.

Moodulite rakenduskavade arenduses arvestatakse õpilaste ettepanekutega. Näiteks ilmnes kõõgiabilise eriala praktikal, et õpilased ei osanud kõõgivilju puhastada, kuna kooli suurkööki, kus praktiline õpe toimub, saabuvad kõik kõõgiviljad juba koorituna ja õpilased polnud koorimist harjutada saanud. Õpilaste ettepanekust lähtuvalt muudeti rakenduskavas teemade järjekorda ja toodi kõõgivilja puhastamise harjutamine praktilises õppes ettepoole, enne praktikale minekut.

Õppemeetodid moodulite rakenduskavades

Õppemeetodite kavandamisel moodulite rakenduskavades on lähtutud õpiväljunditest ja sihtrühma eripärast. Nii MT kui KT ÕKRde õppekavade moodulite rakenduskavades, aga ka vestlustest õppekavarühmade õpetajate ja õpilastega, samuti õppetöö vaatluse käigus selgus, et õppe läbiviimiseks on kavandatud ja rakendatakse enamasti õpilasi aktiveerivaid, koostõiseid, praktiliste oskuste arengut ning teoreetilise ja praktilise õppe lõimimist toetavaid õpistrateegiaid, nt praktilist harjutamist, projektõpet jne. Kasutatakse erinevaid võtmepädevuste sh õpioskuste arengut toetavaid strateegiaid ja meetodeid, nt ühistöö- ja suhtlemis- ning eneseväljendusoskuste arendamiseks meekonnatööd, esitlemist, arutelu; enesejuhtivuse arendamiseks enesehinnanguid ja –analüüse. Läbivalt on moodulites kasutatud nii kutseoskuste kui võtmepädevuste arengut toetavat iseseisvat õpet. Näiteks on kokk, tase 4 kutsekeskhariduse moodulite rakenduskavades kasutatud meetoditena, paaristööd, meekonnatööd, aga ka arutelu, esitlust, digioskusi arendavat õpimappi. Kasutatakse nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist toetavaid õppemeetodeid ja strateegiaid, näiteks on MT ÕKR kokk, tase 4 kutsekeskhariduse ja tase 4 õppekavas kasutatud mõttekaarti, situatsioonülesannete lahendamist, projektiõpet. Eriti positiivsena võib välja tuua, et kõik kutsekeskhariduse taseme õpilased läbivad õpilasfirma projekti. Kõigi põhiõpingute moodulite rakenduskavades on õppemeetoditena kirjeldatud ka kas praktilist tööd või harjutamist, mis viitab teooria- ja praktilise õppe lõimimisele. Moodulite rakenduskavade põhjal on kavandatud suhtlemis- ja digioskuste, suulise ja kirjaliku eneseväljendamise oskuste lõimimine põhiõpingutesse. MT ÕKR kokk, tase 4 õppekavas kasutatakse rakenduskavade põhjal õpioskuste arendamiseks tööd õppekirjandusega, enesehinnangut. Õppijate digipädevuse arendamiseks kasutatakse rakenduskavade põhjal läbivalt e-õpet ja e-õppematerjale.

Õppemeetodite mõtestamise osas on komisjoni hinnangul veel arenguvõimalusi. Korduvalt on moodulite rakenduskavades õppemeetodina toodud „iseseisev töö“, mis on pigem õppija tööviis kui meetod, sest iseseisva töö jaoks on vajalik õppijale pakkuda meetod või nende kombinatsioon. Õppemeetodina on rakenduskavades nimetatud ka õppijate töö korraldamise viis „rühmatöö“, mille puhul samuti on vajalik valida meetod (nt arutelurühm, mosaiikrühm vms). Ka rakenduskavades toodud töö arvutiga ei ole õppemeetod.

Hindamine moodulite rakenduskavades

Nii MT kui ka KT ÕKR kasutatakse moodulite rakenduskavade põhjal täiskasvanute mittestationsaarses vormis õppes läbivalt õppijate sihtrühma arvestades sobivat mitteeristavat hindamist. Kasutatakse ka sihtrühmadele sobivat kujundavat hindamist. Hindamismeetodid on sihtrühmale sobivad, nt praktilised tööd, õpimapp jne.

MT ÕKR on kutsekeskhariduse taseme õppekavades osa mooduleid eristava hindamisega, sealjuures eristavalt hinnatakse enamikku üldõpingute mooduleid. Kokk, tase 4 kutsekeskhariduse õppekavas on mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine mõne mooduli juures kirjeldatud piisavalt (nt M1), enamike moodulite juures aga mitte (nt M2 Toitlustamine 14 EKAP, M7 Praktiline töö restoranis 13 EKAP). Mõne mooduli puhul (nt M5) on hindekriteeriumid sisulised ja võimaldavad õpiväljundite saavutatuse diferentseeritult hinnata. Samas mõne mooduli hindekriteeriumid ei ole asjakohased, ei mõõda õpiväljundi saavutatust ega võimalda seda diferentseeritult hinnata (nt moodul M6 Toiduvalmistamine). Mõne mooduli puhul ei väljenda hindekriteeriumid piisavalt hinnete 3, 4, 5 sisulist vahet (nt M 8 praktika 36 EKAP). Hindekriteeriumid, mis kopeerivad määruse sõnastust, ei võimalda hinnata konkreetse mooduli õpiväljundite saavutatust (nt M 11 Keel ja kirjandus, M15 Sotsiaalsained). Mõne mooduli rakenduskavas olevad hindamiskriteeriumid lähevad vastuollu väljundipõhisuse põhimõtetega (nt M13 Loodusained). Ka peaks väljundipõhise õppe puhul mooduli positiivse tulemuse kujunemise esmaseks aluseks olema õpiväljundite saavutamine lävendi tasemel, mitte osalemise protsent kontaktõppes (nt Kokka, tase 4 õppekava moodulid nr 4,6,7; kokk, tase 4 kutsekeskharidus, moodulid nr 7).

Eneseanalüüsist ja vestlusest juhtõpetajaga ning õpetajatega selgus, et mõnede põhiõpingute moodulite õpetajad koostavad ühiselt kompleksseid hindamisülesandeid, mis võimaldavad hinnata kõiki mooduli õpiväljundeid. Mooduli lõpus toimub kokkuvõttev hindamine ning õpetajad viivad selle läbi koostöös. Selline praktika on komisjoni hinnangul väga positiivne.

Iga mooduli rakenduskavas peaks olema ka õppematerjalid, mida õppija õppimiseks kasutab, mõnede moodulite rakenduskavades neid aga pole (nt moodul Toiduvalmistamine 14 EKAP), samas mõne juures on neid väga arvukalt ning on kaheldav, kas õppija konkreetse mooduli mahu juures jõuab need läbi töötada.

MT ÕKR rakenduskavade analüüsi põhjal vajavad mõned moodulite rakenduskavad parendamist. Nt kokk, tase 4 (mittestatsionaarne õppevorm) mooduli „Õpitee ja töö muutuvad keskkonnas“ rakenduskavas ei ole teemad ja iseseisvad tööd täiel määral sidusad õpiväljundite ja hindamiskriteeriumitega (ÕV 1 ja 4 on osaliselt katmata). Koka eriala kutsekeskhariduse õppekavas on sama mooduli rakenduskavas rõhk ettevõtlusõppel (kohustuslik on õpilasfirma projekti läbimine), mooduli kokkuvõttev hindamine on seotud vaid õpilasfirma läbimisega ning pole selge, kuidas hinnatakse mooduli teiste õpiväljundite saavutatust.

KT ÕKR õppekavade Puhastusteenindaja abiline, tase 2 ja Puhastusteenindaja, tase 3 rakenduskavades on hindamiskriteeriumid kõikide õpiväljundite juures ühesugused, mõned neist pole asjakohased. Näiteks Puhastusteenindaja abiline, tase 2 õpiväljundi 1.1 „Märkab tüüpilisemaid mustuseid, mille omadusi on talle selgitatud“ hindamiskriteeriumiks on muuhulgas ka “õpib arvutit avama ja sulgema” ning “omandab oskuse lugeda ajalehti ja muud informatsiooni”. Puhastusteenindaja, tase 3 mooduli rakenduskavas ei ole välja toodud iseseisva töö mahtu.

Puhastusteenindaja abiline, tase 2 rakenduskavade moodulite nr 1, 2, 3, 5, 6, 11 rakenduskavades on õppematerjalidena loetletud peamiselt elektroonilised allikad. Samas õpivad õpilased alles arvutit avama ja sulgema. Arvestades asjaolu, et õppekava on koostatud HEV õppijatele, on õppematerjalide maht mõnes moodulis väga suur. Näiteks mooduli nr 7 õppematerjalina on loetletud 11 raamatut ja lisaks elektroonilised allikad ning mooduli nr 15 õppematerjalina 15 raamatut ja elektroonilised allikad. Rakenduskavades ei ole ka näha lõiminguid.

Komisjoni hinnangul on õppekavade moodulite rakenduskavades õppe kavandamisel MT ÕKR õppekavade moodulite rakenduskavades üldiselt arvestatud õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid

ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid üldiselt toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel. Vestlusest õpetajatega selgus, et näiteks tehakse ka individuaalseid kohandusi arvestades konkreetse õppija varasemate töökogemuste, elukogemuste ja erialaste teadmistega. Samas võib analüüsi põhjal järeldada, et moodulite rakenduskavade arenduses, eriti KT ÕKR õppekavade puhul, on arenguvõimalusi.

Järeldused

Tugevused

- Komisjoni hinnangul on õppekavarühmades rakendatavate õppekavade arendus majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas toimunud töömaailma, õpilaste ja koostööpartnerite vajadusi arvesse võttes, õpetajate koostöös, ühistöös teiste samade erialade õppekavu pakkuvate kutsekoolidega. Koostöö tulemusel on valminud uus tööturu nõudlusele vastav ja sihtrühma eripära arvestav õppekava Kõogiabiline, tase 2. Koduteeninduse õppekavarühmas on koostöö tulemusena rakendatud hariduslike erivajadustega õppijatele suunatud Puhastusteenindaja abiline, tase 2 õppekava.
- Õpet kavandades on selgelt mõtestatud, kuidas õppijaid kutseeksami eduka sooritamiseks vajalike kompetentside omandamisel toetada, mida kinnitavad ka hinnatavate õppekavarühmade kutseksamite väga head tulemused. Õppekava rakendamise kavandamine on koostöine ja pidev protsess, mis on aidanud kõigi osapoolte hinnangul õppe kvaliteeti pidevalt parendada.
- Koolis on välja töötatud ülekoolliste valikõpingute pakkumise süsteem, mis võimaldab mõlema õppekavarühma õpilastel neid vabalt valida ning seeläbi arendada oma võtmepädevusi. Majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas on kutsekeshariduse taseme õppekavasse lülitatud õpilasfirma tegemine, mis võimaldab õpilastel arendada ettevõtlikkus- ja ettevõtluspädevust.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Koduteeninduse õppekavarühma õppekavade õpiväljundid ei ole osaliselt kooskõlas kutseoskusnõuetega. Komisjon soovib õppekavade Puhastusteenindaja, tase 3 ja Puhastusteenindaja abiline, tase 2 õppekavade õpiväljundid üle vaadata ja vastavate tasemete kutseoskusnõuetega vastavusse viia.
- Majutamise ja toitlustamise ning koduteeninduse õppekavarühmade õppekavade osade moodulite rakenduskavades ei ole hindamine kirjeldatud piisavalt selgelt ja läbipaistvalt ning esineb sidususe probleeme õpiväljundite, hindamiskriteeriumite ja hindamisülesannete vahel. Komisjon soovib moodulite rakenduskavad hindamise ja sidususe aspektist õpiväljunditega üle vaadata, samuti üle vaadata lävendi ja eristava hindamise hindamiskriteeriumid.
- Koduteeninduse õppekavarühma moodulite rakenduskavades on õppematerjalide loetelu ebaühtlane ega vasta sihtrühma eripärale. Soovitame moodulite rakenduskavades üle vaadata õppematerjalid ning viia need vastavusse mooduli mahu ja sihtrühmaga. Nende moodulite juurde, kus praegu õppematerjalide loetelud puuduvad, soovitame need lisada. See annab

mooduliga töötavatele õpetajatele ja ka õpilastele parema ülevaate, millistele materjalidele saab õpiväljundite omandamisel toetuda.

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib kaaluda õppekavarühmade spetsiifilisi kompetentse väljendavate ja süvendavate koolituste pakkumist. Näiteks koduteeninduse õppekavarühmas Puhastustööde juht, tase 5, taastõendamist toetavad koolitused, desinfitseerimisõpetuse kursus või puhastusmasinate kasutamise koolitust. Majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas soovitame kaaluda tänapäevaste toitlustuskontseptsioonidega seonduvaid koolitusi, näiteks eri maade köögid, (Põhjala köök, Aasia köök, Moodne Eesti, Ukraini köök või „Käsitöötoit“ jne, millega saaks lõimida juba pakutavaid täienduskoolituste teemasid nagu fruktodisain, eritoitlustus jne. Täienduskoolitustena soovib komisjon pakkuda üldiselt aktuaalseid teemasid nagu keskkonnasäästlikkus ja roheline mõtteviis nii majutuses, toitlustuses kui puhastusteeninduses. See võimaldab eeldatavasti õppekavarühmade täienduskoolituse õppekavade pakkumist mitmekesistada ja koolitustel osalejate arvu suurendada.
- Õppekavarühmade õppekavades on arvukalt valikmooduleid ja lisaks veel ülekoolilised valikmoodulid. Objektivsetel põhjustel on õppijatele valikuvõimalused aga piiratud. Soovitame koolil teha koostööd teiste kutseõppeasutustega või ettevõtetega või Eesti Peakokkade Ühendusega, et pakkuda ühiseid, kutsekoolide üleseid valikõpinguid, näiteks e-õppena.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. õppijate erialavalik on toetatud;
2. õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Analüüs

3.2.1. Õppijate erialavaliku toetamine

Nii MT kui KT ÕKRdes tegeletakse aktiivselt erialade tutvustamise ja promotsiooniga ning kasutatakse õppimisvõimalustest teavitamiseks erinevaid kanaleid. ÕKRde eneseanalüüsist selgub, et kool tutvustab õpetatavaid erialasid kooli kodulehel, sotsiaalmeedias ja avalikes meediakanalites. Lisaks korraldatakse sihtgruppidele mitmeid erinevaid tegevusi. Enamasti on need ülekoolilised üritused nagu "Oskuste öö", avatud uste nädal "Lenda, lenda, Jüri!", haridusmessidel osalemine ja erialade tutvustamine, karjäärpäevad lõpetavatele kursustele, välireklaamid jne. Kuid on ka õppekavarühmadele suunatud üritusi, näiteks Leivanädal. Vestlusest õpilastega selgus, et kooli ja eriala valik tehti lähtuvalt pereliikme heast kogemusest, kodukoha lähedusest või eelmise kooli soovitusel. Eraldi sihtgrupiks on maakonna põhikoolide ja gümnaasiumite õpilased, kellele lisaks

aruandes loetletud üritustele korraldatakse veel toiduvalmistamise ja etiketi töötubasid. Koolis on sisse viidud eelkutseõpe põhikoolis õppivatele erivajadustega õppijatele.

Komisjoni hinnangul on vastuvõtuprotsess korraldatud õppijasõbralikult, sealhulgas selgitades õppija võimet eriala omandada. Vastuvõtuvestlustel osalevad kooli poolt grupijuhendaja, sotsiaalpedagoog ja erialaõpetaja, kes selgitavad välja kandidaadi sobivuse valitud kutsealale ja teevad omapoolseid soovitusi ning karjäärinõustamist. Sisse on viidud muudatus, kus varasematel aastatel kaasatud karjäärinõustamisega tegelevad Viljandimaa Töötukassa esindajad asendati valdkonnapõhiste komisjonidega. Komisjoni kuuluvad üks kuni kolm eriala esindajat, üks juhtkonna liige ja üks tugispetsialist. Õppijate vastuvõtt toimub SAIS keskkonnas, mille alusel koostatakse tekkiva pingerea alusel protokollid. Uuendusena kasutatakse alates 2022. aasta kevadest vastuvõtuprotsessis hindamismaatriksit, mille alusel annavad komisjoniliikmed vestlustel punkte. Eesmärk on luua kõikidele sisseastujatele võrdsed võimalused pingeritta paigutumisel. Uue vastuvõtukontseptsiooni alusel ei tule täiskasvanud, mittestatsionaarsesse õppesse kandideerijad kooli vestlusele, nende vastuvõtmine toimub avalduse, CV ja motivatsioonikirja alusel ning kõik õppima asuda soovijad võetakse vastu. Komisjoni hinnangul on selline vastuvõtu korraldus sellele sihtrühmale sobiv ja mugav.

Õppijate sisseelamise periood on komisjoni hinnangul igati toetatud. Õppeaasta esimesel perioodil käsitletakse sissejuhatavaid teemasid, viiakse läbi meeskonnatööd ja suhtlust arendavat õppetööd, näiteks rakendatakse moodulit "Õpioskused ja õpioskuste kujunemine". Õppijate arvates on õppima asudes väga oluline omavahel tuttavaks saada ja selleks viib kool läbi kõigile esmakursuslastele nädalase riigikaitselaagri.

MT ja KT ÕKRde eneseanalüüsist selgub, et esimesel õppeperioodil küsitakse õpilastelt tagasisidet nende karjäärivaliku sobivuse kohta, ning õppijatele on antud võimalus esimesel perioodil muuta ka eriala valikut. MT ÕKRa rühmajuhendaja selgitas vestluses, et kui mõni õpilane tunneb, et ei taha valitud erialal õppida, siis suunatakse ta võimalikult kiiresti sotsiaalpedagoogi juurde. Sotsiaalpedagoog viib õppijaga läbi individuaalse vestluse, mille käigus räägitakse probleemid lahti ja leitakse sobiv lahendus. Tavaliselt selgub õppija õige eriala valik esimese õppeaasta jõuludeks, sinnamaani tuleb rühmajuhendaja sõnul kahtlemaid aidata ja toetada. Üheks koka eriala kutsekeskhariduse õppekavalt väljalangemise põhjuseks on see, et ei soovita mitte kokaks õppida, vaid tullakse pigem keskharidust omandama.

Hindamiskomisjoni hinnangul on MT ÕKRa mittestatsionaarsesse õppesse õppima asunute väljalangevus väga suur. Vestlusel sessioonõppijatega ja MT ÕKR õpetajatega on nende arvates väljalangevuse üheks põhjuseks ajaressursi vaelevarustus, pere- ja tööelu kõrvalt ei jõuta siiski piisavalt õppetööga tegeleda.

Komisjoni arvates on ÕKRa poolt sisse viidud väga hea algatus, et õppetöö alguses viiakse õpitava eriala tutvustamiseks läbi ettevõtete külastusi, näiteks koka ja köögiabilise õppegrupp külastab vähemalt kolme erinevat Viljandi toidustusasutust. Esimese kursuse õpilastega külastati sissejuhatava mooduli raames kohvikuid Ormisson, Amrita ning teisi uusi Viljandi kohvikuid.

Alates 2022/23 suunati MT ÕKR koka eriala õpilased õppeaasta alguses 1-nädalasele vaatluspraktikale, et õppijad veenduksid eriala valikus. Vestlusel osalenud MT ÕKR praktikaettevõtete juhendajate arvates on see väga oluline, et õppijad saavad kohe esimese õppeaasta alguses ettevõtetes praktilise tööga tutvuda. Juhtõpetaja vestlusel selgus, et ka õppijate tagasiside on vaatluspraktika osas positiivne ning toetab erialavalikut.

3.2.2. Õpikeskkond

ÕKRde eneseanalüüsi ja õppebaasi külastuse põhjal on õppeks loodud ajakohane ja õpiväljundite saavutamist toetav füüsiline õpikeskkond. MT ÕKR õppe läbiviimiseks on alates 2015. aastast vajalike seadmete sh kuumseadmetega ja töövahenditega varustatud õppe- ja suurköök ning pagari õppeklass. 2021.aastal sisustati kelneri eriala õppeklass, mida kasutatakse toitlustuserialde praktilises õppes. KT ÕKR erialade õppeks sisustati 2020. aastal õppebaas kooli õpilaskodus.

MT ÕKR erialade õppeks on koolis väga head võimalused. Praktilist õppetööd korraldatakse igati kaasaegsete seadmete ja töövahenditega maitselaboris. Koka eriala õpilastele on loodud head tingimused pagaritoodete valmistamise oskuste omandamiseks. Vestluses MT ÕKR õpilastega selgus, et nad on õppeks pakutavate võimalustega rahul ning õppijate ettepanekuid nende täiendamise osas võetakse kuulda. Järgnevatel aastatel on koolil kavas avada õpperestoran renoveerimisel olevas mõisahoones, kus oleks võimalus välja arendada hea baas nii teooria õppimiseks kui praktilise töö korraldamiseks MT ÕKR erialadel. Hindamiskomisjoni hinnangul on MT ÕKR õppebaas väga heal tasemel. Vestlusel selgus, et ainus füüsilise õpikeskkonnaga seotud probleem MT ÕKR juhtõpetaja ja õpetajate hinnangul on ruumipuudus.

Tunnivaatluse põhjal on KT ÕKR õppevõimalused aja- ja asjakohased. Puhastusteeninduse eriala õppebaas asub õpilaskodus, seal asuvad ka õppelaborid praktilise õppe läbiviimiseks. Õppeklassis on kõik vajalikud töövahendid ja puhastusained puhastusteenindaja praktilise töö läbiviimiseks. Samuti on õppeklassis kuivatus- ja pesumasin tekstiilide puhastamiseks peale tööd. Õppeklassis on ka eripuhastustööde mooduli läbiviimiseks mitmed enamlevinud puhastusmasinad. Olemasolevad töövahendid on ajakohased. Õppebaas võimaldab õppida erineva otstarbega ruumide puhastamist, samuti võimaldab tunda õppida erinevaid enamlevinud põrandakattematerjale.

ÕKRde digitaristu on kaasaegne ning vastab õpilaste vajadustele ja toetab õpiväljundite saavutamist. Vestluses õpetajatega selgus, et digivahendid õppetöö läbiviimiseks on piisavad ja igapäevaselt kasutusel. Komisjon veendus koolikülastuse käigus, et klassiruumid on varustatud esitustehnika ja kaasaegsete digivahendite, näiteks Smart-tahvlite, kõlarite ning enamikes õpperuumides on veebikaamerate ja mikrofondega, et oleks võimalik põimõpet läbi viia. Õppeklasside arvuteid uuendatakse iga nelja aasta järel. Kasutusel on erinevad digiõppekeskkonnad, näiteks Moodle. Digitaalsed õppematerjalid on kättesaadavad Moodle keskkonnas või TAHVEL süsteemis. Õpilastele on võimaldatud kasutada arvuteid raamatukogus ja õpilaskodus. Koolis ja õpilaskodus on vaba Wi-Fi kasutamise võimalus. Olemasolevate digivahenditega on võimalik kvaliteetselt läbi viia ka distantsõpet ja põimõpet. Vestlusest MT eriala õpetajatega selgus, et teooriaõppe kõrval viidi distantsõppe perioodil läbi toiduvalmistamise praktilist õpet. Õppeks kasutati distantsõppe perioodil Google Meet ja Google Classroom keskkonda. Vestluses KT ÕKR õpetajatega selgus, et ainus sihtrühm, kellega distants- ja põimõpet läbi viia ei saa, on tase 2 õppijad, nendega tuleb kohtuda ja praktiliselt harjutada.

Ametliku infosüsteemina on alates 2020/21 õppeaastast koolis kasutusel Tahvel. Õppekorralduslik info jõuab õppijateni infosüsteemi, e-posti, rühmajuhendaja ja õpetajate kaudu, aga ka sotsiaalmeedia kanalite kaudu. Õppegruppidel on kinnine Facebooki grupp, kus õpilaste kõrval on liikmeteks ka rühmajuhendaja ja erialaõpetajad. Igal õpilasel on koolis konto, mida saab kasutada info saamiseks ja edastamiseks arvutis, Tahvlis ja e-posti lugemiseks. Üldine õpilaste informeerimine toimub kooli e-posti kaudu, kiire ja operatiivne info dubleeritakse Facebooki kaudu, nii näeb rühmajuhendaja enda

sõnul paremini, millised õpilased on teadet näinud. Erivajadustega õppijatel ei ole Facebook kontot, nendele jagavad infot rühmajuhendaja ja hooldustöötaja suuliselt.

ÕKRd on varustatud õppeks vajaliku õppevaraga. Näiteks on kasutusel nii digitaalne õppevara kui õpikud, mida saab lugeda ja laenutada kooli raamatukogust. Raamatukogust saab laenutada ka ilukirjandust vabal ajal lugemiseks.

VIKKi igas osakonnas on töökeskkonnavolinik, kes kontrollib töökeskkonna vastavust kehtivatele normidele. Õpikeskkonna, sh õppelaborite ja töövahendite, vastavust seirab iga-aastane Bureau Veritase poolt läbi viidud välisaudit, millele eelneb siseaudit. Praktilise õppe ohutuse tagamiseks läbivad esmakursuslased õpingute alguses Päästeameti poolt korraldatud tuleohutuslase ja esmaabi koolituse. Õpetaja instrueerib õpilast tööohutuslaselt enne praktilise töö algust ja enne iga uue töövahendi ja seadme kasutuselevõttu ning tutvustab kasutatava seadme ohutusjuhendit. Õpilased läbivad tööohutuse väljaõppe ja kinnitavad seda oma allkirjaga.

Koolis pööratakse tähelepanu keskkonnateadlikule toimimisele ja MT ning KT ÕKR õppebaasis on hästi korraldatud prügi sorteerimine nii üld- kui praktilise töö ruumides. Õppebaasida tutvumise käigus ja õpilastega vesteldes veendus komisjon, et neile on keskkonnasäästlik mõtteviis oluline ning see väljendub igapäevases õppetöös mitmeti, näiteks prügi sorteerimine. Keskkonnasäästlikusele on pandud rõhku ka õppekavade koostamisel, kus mitme õpiväljundi all on välja toodud ökonoomsus ja säästev tarbimine ning keskkonnanõuded.

Väga positiivne on, et õpikeskkonna loomisel on peetud oluliseks õpilase loovuse arendamist ning esteetilise miljöö loomist. Näiteks on koolis säilitatud ja eksponeeritud Elmar Kitse kaunis seinapannoo, Mati Karmini skulptuur, igas osakonnas on seintel kunstiteoseid ning kooli fuajees pannakse regulaarselt üles kunstinäitusi.

Õpetajad andsid vestlusel õpikeskkonna kohta positiivset tagasisidet kinnitades, et neil on õppimiseks väga hea kool, ilusad ruumid ja kena koolimaja. Õpilased, õpetajad ja juhtõpetaja kinnitasid vestlusel, et vajadusel tellitakse alati õppevahendeid juurde, millestki pikalt puudust ei tunda.

Komisjon on arvamusel, et hinnatavate õppekavarühmade õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

3.2.3. Õppekorraldus

VIKK õppekorraldust reguleerib õppekorralduseeskiri. Õppe korraldamisel hinnatavates ÕKRdes on arvestatud sihtrühmade, noorte ja täiskasvanud õppijate ning HEV õppijate eripära. Õpe on korraldatud lähtuvalt sihtrühmast kas statsionaarse koolipõhise või töökohapõhise või mittestatsionaarse õppena, mis toimub õppetsüklitena.

Õppetöö toimub õppetöögraafiku alusel, milles on sätestatud kontaktõppe ning praktika toimumise ajad üheks õppeaastaks. Õppetöö on jaotatud perioodidesse. Tunniplaan koostatakse õppetöögraafiku alusel igaks perioodiks. Praktika ja praktiline töö on korraldatud vastavalt osakonnajuhilt poolt koostatud plaanile. Praktika läbiviimise aluseks on praktika korraldamise ja läbiviimise kord. Statsionaarses koolipõhises õppes toimub praktika osakonnajuhilt ja juhtõpetajate poolt koostatud graafiku alusel, mittestatsionaarsel õppekaval on vastu tulles õpilaste soovile praktika võimalik sooritada õppeaasta jooksul. Täiendkoolitused toimuvad üldjuhul õhtuti, nädalavahetustel või koos tasemeõppega.

Praktika

MT JA KT ÕKR praktikaid kordineerib praktikakordinaator. Vestlusel praktikakordinaatoriga selgus, et koolipoolne praktikajuhendaja haldab kogu praktikaprotsessi, alustades planeerimisest, lepingutest ja lõpetades ettevõtte külastuse ning aruandluse hindamisega.

Ettevõtetes toimuvate praktikate eesmärkide saavutamiseks on oluline tihe suhtlemine praktikaettevõtete juhendajatega ning nende koolitamine. Sellele on ÕKRdes aruandeperioodil olnud suunatud mitmeid tegevusi. PRÕM projektide raames koolitati hinnatavate ÕKRde ettevõttepoolseid praktikajuhendajaid ning kutsuti õpetama eriala praktikuid. 20.02.2018 aastal toimus MT ÕKR-a ettevõtjate ümarlaud, kus tutvustati ettevõtjatele kooli õppekavasid ja arutati koostöövõimalusi. Praktika korraldamise uuendamiseks taotles ja sai kool toetust ESF programmist, projekti lõpp oli juuni 2021. Projekti üheks meetmeks oli ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolitamine. Aruandeperioodil on koolitatud kokku 60 praktikajuhendajat. Juhendajad, kes osalesid koolitusel, jäid sellega rahule, kuna õpetati reaalselt täitma dokumente, mida on vaja ettevõttepoolse juhendajal teha praktikaprotsessis. Koolitused praktikajuhendajatele toimusid koostöös Tallinna Ülikooliga Rakveres, Pühajärvel, Metsajõe puhkemajas, Veskisillal. Projekt on praeguseks lõppenud, kuid kool planeerib praktikajuhendajaid ka edaspidi süsteemselt koolitada. Kooli eesmärk on ühtlustada praktikakorraldus nii ettevalmistavate tundide kui tegevuste poolest. Intervjuul ühe MT ÕKR praktikajuhendajaga selgus, et talle küll pakuti praktikajuhendaja koolitust, kuid ta ei leidnud selleks vajadust. Samal arvamusel oli vestlusel osalenud restorani peakokk, et ei näe erilist vajadust praktikajuhendamise koolituse järele, kuna iga ettevõtte korraldab juhendamist omal moel ja vastavalt olukorrale. Komisjoni hinnagul peegeldab tööandjate seisukoht, et ÕKR ei ole veel suutnud väljundipõhise juhendamise rakendamist toetava praktikajuhendajate täienduskoolituse vajalikkust kõigi praktikajuhendajateni viia. Vestlusel osalenud KT ÕKR praktikajuhendaja (haigla puhastusüksuse juht) ei ole praktikajuhendaja koolitust läbinud.

Vestlusel osalenud MT ÕKR õpilased, õpetajad praktikaettevõtete esindajad kinnitasid, et praktika-alane koostöö on sujuv, lihtne ja õpiväljunditele orjenteeritud. Praktikaettevõtete esindajad kiitsid koostöö sujumist kooliga. Õpilased töid positiivse näitena välja 2022/2023 alustatud ühenädalase vaatlusparktika, mille jooksul on võimalus võimalikult varakult välja eriala sobivus. MT ÕKR on loonud praktika korraldamiseks laia koostöö partnerite võrgustiku, mis hõlmab nii Viljandi maakonda kui ka kogu Eestit ning ulatub välisriikidesse.

KT ÕKR praktikakohtade esindajatega kohtudes selgus, et kuna tegemist on töökohapõhise õppega, sooritatakse praktikat oma ettevõttes. Praktika korraldusega olid vestluses osalenud praktikajuhendajad rahul. Kooli poolt koostatud kava võimaldab õpilastel osaleda õppetöös ning jätkata ka töötamist.

Nii MT kui KT ÕKR õpilastel on võimalus Erasmus+ programmiga osaleda õpirändes ja sooritada selle raames 4 nädala vältel praktikat. Praktika juhendamine ja hindamine toimub tavapärasel, koolis üldiselt kehtestatud korras. Näiteks osales õpirändes Soomes, Prantsusmaal, Itaalias, Küprosel, Lätis 2017.a. 2 õpilast, 2018.a. 6 õpilast, 2019.a. 2 õpilast ja 2021.a. 2 õpilast. 2022.a. märtsis võeti vastu ka 13 teistes riikides tulnud õpirändes osalejat (nt 10 õpilast Itaaliast) sh üks Erasmus PRO (pikaajaline õpiränne) õpirändaja. Koolil on alates 2021.a. Erasmus + Harta, mis on muutnud välispraktika võimalused märksa paindlikumaks. Õpirände lõpus täidavad kõik osalejad Erasmus tagasiside

aruande, mille tulemuste põhjal on vestlusel osalenud välissuhete koordinaatori ja praktikakorraldaja sõnul kõik õpirändes osalenud õpilased väga rahul. Õpilasi vastu võtnud praktikajuhendajad täidavad samuti tagasiside ankeedi ning ka nende tulemused on olnud positiivsed ja viidanud õpilaste tulemuslikule arengule õpirände käigus. Tunnustus väärib see, et käesoleval aastal on plaanis viia Itaaliasse õpirändesse kogu koka abilise, tase 2 eriala grupp (HEV õpilased). KT ÕKR õpilased ei ole õpirände võimalusi seni kasutanud.

Eneseanalüüsid ja vestlustest kõigi osapooltega selgus, et ÕKRd on teinud mitmeid tulemuslikke tegevusi praktikakorralduse parendamiseks ning on olnud proaktiivsed ja loonud laialdase ning toimiva koostöövõrgustiku praktikate korraldamiseks. Vestlusel õpilastega ja praktikajuhendajatega selgus, et hästi korraldatud praktika toetab motivatsiooni eriala õppida ja kutseeksamikks vajalikke oskuste omandamisel.

Praktiline õpe

Praktiline õpe õppekeskkonnas on otstarbekalt korraldatud ja toetab õpiväljundite saavutamist. MT ÕKR õpetajad viivad läbi praktilisi tunde ning erinevaid mooduleid lõimivaid projekte. Näiteks viiakse projektitööna läbi temaatilisi eineid (erinevate maade õhtuid), mille teostamiseks koostatakse vastava maa köögi toitudest menüü (näiteks korraldati Hispaania, Ukraina, Gruusia õhtuid). On tehtud ka mahukamaid projekte (näiteks Prantsusmaa ja Hispaania nädal). Temaatilise nädala raames koostati vastava maa menüü, kalkulatsioon ja valmistati eelroogi, pearoogi, magustoite. Koostöös Õisu mõisaga on läbi viidud Veinifestivali nädalaid. MT ÕKR õpetaja, kes viib läbi tase 2 õpet, lähtub oma praktiliste tundide läbiviimisel õpilaste tasemest. Õpetaja selgitab, räägib, näitab slide põhjalikult enne, kui asutakse praktilist tööd tegema. Õppe läbiviimisel on suurem rõhk praktilisel töö ja arutelul. Eri tasemete õpilaste praktilise töö korraldus on omavahel lõimitud, näiteks teevad tase 2 õpilased suurtöös muid ettevalmistustöid nt juurvilja koorimine, tükeldamine jm. 4. taseme õpilased töötlevad oma praktilise töö raames neid toiduaineid edasi, valmistades toite. KT ÕKR praktiline õpe viiakse läbi ÕKR õppebaasis. Vestlusel osalenud KT ÕKR praktikajuhendajad jäid sealt saadud oskustega rahule.

Erivajadustega õpilaste puhul kasutatakse praktilises õppes individuaalset juhendamist ja vajadusel tugiisikuid. Näiteks nägemispuudega koka õpilasel oli koolis saatja ja tema õpetamine käis läbi tunnetamise, kuulmispuudega õpilasi toetab õppimisel viipekeeletoetust.

3.2.4. Õppesisu, - meetodika ja hindamine

Õppekavariühmade eneseanalüüsi põhjal lähtuvad MT ÕKR õpiväljundid ja õppesisu õppekavades ja rakenduskavades vastavast kutsestandardist. KT ÕKR õppekavade õppesisu vajab komisjoni hinnangul vastava taseme kutsestandardiga paremini vastavusse viimist. Praktika sisu ja ülesanded tulenevad õppekavast. Õpe lõpeb kutseeksami sooritamisega (va HEV õppijad).

Õppe sisu ajakohasena hoidmiseks kaasatakse õppeprotsessi töömaailma esindajaid. Näiteks MT ÕKR õppesse on olnud kaasatud peakokki Eestist, samuti välisõpetajaid Erasmus+ projektide raames. KT ÕKR õppesse on olnud kaasatud nii puhastusfirma Pesueksperit töödejuhataja kui koolitusfirma Puhastuseksperdi lektorid. Õpetajad osalevad erinevate liitude ja võrgustike töös ning täienduskoolitustel, et tagada õppesisu ajakohasus.

KT ÕKR õppesisu lähtub küll peaauglikult õpiväljunditest kuid on siiski mõnevõrra kõrgema tasemega kui õpiväljundid. Näiteks on õppekava õpiväljundite all "täidab elukeskkonna puhtana hoidmisel iseseisvalt tööülesandeid, mis on üldjuhul stabiilsed või vähesel määral muutuvad, vastutab oma tööülesannete täitmise eest." Puhastamise ja koristamise mooduli kirjelduses on aga välja toodud, et: "juhendab töökaaslasti hoolduskoristustöödel". KT ÕKR õppekavade analüüsi tulemuste põhjal lähtub Puhastusteenindaja, tase 3 õppe sisu osaliselt õpiväljunditest. Õppekava õpiväljunditest puudub peamine õpiväljund: „teeb hoolduskoristust ja suurpuhastust“. Õppekavasse ja moodulite rakenduskavasse on sisse viimata 05.05.2022 kinnitatud kutsestandardis sätestatud oluline muudatus. See näeb ette, et puhastusteenindaja oskab vajadusel desinfitseerida puhastatud pinnad, kasutades desinfitseerivat ainet vastavalt toote- ja ohutuskaardi nõuetele. Puhastusteenindaja, tase 3 õppekava koostamisel on lähtunud Vabariigi Valitusel 26.08.2013.a. määrusest nr 130. Määrusega sätestatud riiklikus õppekavas on aga nõuded puhastus- ja kodumajandus eriala (inglise keeles *Cleaning and Housekeeping*) EKR, tase 4, õppemaht 180 EKAPit, kutsekeskharidusõppele, millest tulenevalt on käesoleval ajal rakendatavas kooliõppekavas Puhastusteenindaja, tase 3 seatud nõuded kõrgemad kui Kutsestandardis Puhastusteenindaja, Tase 3 kutseoskustõuded.

Eneseanalüüsi põhjal kasutatakse ÕKRdes õpiväljundite saavutamiseks erinevaid õppemeetodeid, vestlusel osalenud õppijad kinnitasid, et õppimine on mitmekesine. Positiivsena toodi välja õppekäike erinevatesse ettevõtetesse. Õpetajad kohandavad meetodikat lähtuvalt sihtrühmast, õppevormist ja konkreetsest õpperühmast (nt töökohapõhise õppija töökoha spetsiifikast). MT ÕKR koka eriala kutsekeskhariduse taseme õppes väärib esile tõstmist Junior Achievement meetodika kasutamine õpilastega tegemisel. Meetodika näeb ette õppimise läbi ettevõtluskogemuse st õpilased registreerivad meeskonnatöona õpilastega, diasinivad toote või teenuse, müüvad seda ja lõpetavad firma. See meetodika võimaldab õpilastel tulemuslikult arendada nii erialaseid kui võtmepädevusi, sh ettevõtlikkust ja ettevõtluspädevust.

Eneseanalüüsist, vestlustest õpetajate ja õpilastega ning tunnivaatlustest selgus, et kogu õppeprotsessi jooksul toimub kujundav hindamine. Näiteks Puhastusteenindaja abilise, tase 2 tunnivaatlusel nägime, et õppijatele antakse pidevalt tagasisidet ja hinnanguid tehtud tööprotsessi kohta. Näiteks tekstiilide niisutamisel katsuti koos niiskuseaste üle, hinnati tulemust ning vajadusel korjigeeriti. Õpilasi toetati motiveeriva tagasisidega iga töövõtte õppimisel.

Tagasiside praktika kohta antakse õpetajalt õppijale praktika kaitsmisel ning tööandja annab tagasiside kirjalikult päeviku lisana, e-kirja teel või telefonitsi.

Kokkuvõtva hindamise eest vastutavad mooduli õpetajad. Kui ühes moodulis on mitu õpetajat, siis kokkuvõttev hindamine toimub õpetajate koostöös. Moodulite kokkuvõtvate hinnete süsteemi kandmise eest vastutab rakenduskavas välja toodud mooduli eest vastutav õpetaja. Õpilastele antakse kokkuvõtva hindamise käigus lisaks hindete kirjalik tagasiside. Õppijad, kellel on negatiivsed kokkuvõtva hindamise tulemused (õppevõlgnevus), üldjuhul järgmisele õppeaastale üle ei viida ning need õpilased lülitatakse kooli nimekirjast välja.

Eriala- ja üldainete õpetajad viivad läbi lõimitud tunde, näiteks lõimiti aine toiduainete bioloogia ja toitumise alused, mille raames külastasid koka eriala õpilased Energia talu ning tutvusid maitsetaimedega. Näiteks projekti „Võrtsjärve kalad“ raames juhendas bioloogia õpetaja kala lahkamist, pärast mida valmistati kalast suupisted.

Vestlusel MT ÕKR õpetajaga selgus, et koolieksami ja kutseeksami toimumise aeg planeeritakse õpetajate koostöös. Kui õpetajatel on plaan tehtud, antakse aeg õpilastele teada. Seejärel hakatakse eksamiks valmistuma. Vestluses osalenud õpetajate sõnul koka eriala kutsekeskhariduse taseme õpilasi kutseeksam väga ei huvita, samas täiskasvanud mittestatsionaarses õppevormis õppijaid huvitab see väga, nad soovivad selle hästi planeerida ja sooritada.

Õpilasi motiveeritakse ja neil võimaldatakse osaleda vabariiklikel kutsemeisterlikkuse võistlustel ning koostöös erialaliitudega tunnustatakse häid tulemusi saanud õpilasi erinevate preemiatega.

Hindamise tulemusena teeb komisjon järelduse, et MT ÕKR õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktikal, lähtub õpiväljunditest, KT ÕKR õppesisu vajab ülevaatamist.

3.2.5. Õpilaste toetamine

Õpilaste toetamine ÕKRdes lähtub sihtrühmadest. MT ja KT ÕKRdes õpib nii noori kui täiskasvanuid, on HEV õpilasi sh täiskasvanud vaimupuudega õpilasi, nii koolipõhiseid kui töökohapõhiseid õppijaid. Toetusvajadused on ühelt poolt universaalsed, teisalt vajab iga sihtrühm spetsiifilisi toetusmeetmeid. Õpilasi toetavad grupijuhendaja, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog, õpetajad, vajadusel ka viipekeele tõlk ja KOV tugiisik. Õpilaste toetamisega on seotud ka osakonna juhataja, juhtõpetaja ja õpetajad. Kuulmispuudega õpilasi toetab teooriatundides viipekeele tõlk. HEV õplaste osakaalu suurenemine on toonud kaasa vajaduse pidevalt parendada tugisüsteemi ning siduda tugitöötajate tööd senisest rohkem rakenduskavades kirjeldatud teemade õpetamisega. HEV õpilasi toetab sotsiaalpedagoogi juhtimisel töötav HEV komisjon ja kutseõpetajad on läbinud HEV õpilaste õpetamise täienduskoolituse. Täiskasvanud HEV õppijatel on õigus pöörduda koolis töötavate tugispetsialistide poole vastavalt oma soovile ja vajadusele. Tugimeetodeid tutvustatakse õpetajatele ning tugispetsialistid osalevad osakonna koosolekutel. Lisaks on mitmel õpetajal HEV õpilastega töötamiseks väljaõpe ja pikaajalised töökogemused. Näiteks puhastusteeninduse õpetajal ja töökeskkona- ja tööohutuse õpetajal.

Õpilasi toetatakse kogu õpiaja jooksul. Õpingute katkestamise vähendamiseks on viidud sisse sisseelamisperiood. Vestlusest grupijuhendajaga selgus, et esimene kursus on pool aastat peatähelepanu all. Koostöös psühholoogiga toetavad nad positiivsete suhete arengut grupis. Vestlusest õpilastega selgus, et nad tunnevad tugitöötajaid, on nendega tundides kohtunud ja teavad, kelle poole probleemide korral pöörduda. Sisseelamisperioodist meenuvad õpilastele tutvumis- ja filmiõhtud ning muud üritused.

Õppekavarühmades on lähtuvalt õpilaste vajadustest rakendatud nii üldine kui individuaalne toetamine. Ühelt poolt toimib üldine süsteem. Eneseanalüüsi, õppekavade ja vestluse põhjal grupijuhendajaga ning juhtõpetajaga selgitatakse nii MT kui KT ÕKR õppekavades õpingute alguses esimestes põhiõpingute moodulites (nt MT ÕKR „Toitlustamise valdkonna ja õpingute alused“, „Sissejuhatus köögiabilise kutseõpingutesse“ KT ÕKR „Sissejuhatus puhastusteeninduse kutseõpingutesse“, mõlemas ÕKR „Õpatee ja töö muutuv keskkonnas“) õpilastele õppeprotsessi, kutsestandardi kvalifikatsiooninõudeid ja kooli lõpetamise tingimusi ning võimalusi. Moodulite rakenduskavade põhjal on nendesse moodulitesse lõimitud ka õpioskused. Grupijuhendaja sõnul teeb ta sissejuhatus, tutvustab kooli ja õppimise eripära kutsekoolis, selgitab hindamist ja selle korraldust (nt et kõik negatiivsed hinded tuleb ära parandada). Rakendatakse ka õpioskuste valikmoodulit (nt Köögiabiline, tase 2 „Õpioskused ja õpioskuste kujundamine“, mahuga 3 EKAP), mille käigus

toetatakse digipädevuste arengut sh tutvustatakse erinevaid keskkondi (nt Moodle, GoogleDrive, GoogleSites jne) ja infosüsteemi Tahvel. Ka kooli poolt pakutavaid tugiteenuseid tutvustavad tugispetsialistid igale õpperühmale eraldi ning õpingute kestel toimuvad õpilastele regulaarsed infotunnid ja tugiteenuste info on kättesaadav infostendidel.

Teisalt toimib aga individuaalne sh HEV õpilaste toetamise süsteem. Tugiteenuste vajaduse selgitamiseks kaardistatakse EHise andmete põhjal iga õpilase eelnev õpitee, need andmed on sotsiaalpedagoogile ja grupijuhendajale nähtavad ning nad saavad nende põhjal ka õpetajaid informeerida ja ennetavaid tegevusi teha või siis reageerida tekkinud probleemile operatiivselt. Näiteks selgitas grupijuhendaja, et kohe kui õpilasel tekivad negatiivsed hinded, arutab ta sotsiaalpsühholoogiga, kuidas edasi toimida ja võtab sobivad meetmed. Vajadusel suhtleb grupijuhendaja lapsevanematega või väljaspoolt kooli tugivõrgustikuga, et leida õpilastele koheselt sobiv tugimeetod.

Esmase toe pakkuja õpilastele on grupijuhendaja. Tema ülesandeks on jälgida puudumisi ja selgitada nende põhjuseid, pidada arvestust ja toetada õpilasi õppevõlgnevuste likvideerimise osas, märgata ja selgitada õpilaste probleeme ja vajadusi tugiteenuste järele, suhelda nii õpilaste, vanemate kui tugivõrgustikuga väljaspoolt kooli, ka karjäärinõustamine. Vestluse põhjal arvuti- ja teenindusõppe osakonna grupijuhendajaga toetab ta õpilasi mitmeti. Näiteks toetab ta individuaalselt õppevõlgnevuste õigeaegsel likvideerimisel neid MT ÕKR õpilasi, kes soovivad Erasmus plus programmiga õpirändesse minna. Rühmajuhendaja sõnul lähevad sel aastal koka eriala õpilased Hispaaniasse välispraktikale ja tema aitab neil õppimist järje peal hoida. Ta märkab ka andekaid ja motiveerib neid võistlustel osalema või õpirändesse minema. Näiteks on koka erialal üks andekas õpilane, keda grupijuhendaja on toetanud kutsemeisterlikkuse võistlustele jõudmisel, praktikale saamisel välisriikidesse (õpilane on käinud praktikal Itaalias ja minemas Saksamaale). KT ÕKR õpilasi toetab eraldi grupijuhendaja, kes on ühtlasi ka erialaõpetaja ning tunneb oma õpilasi ja nende probleeme hästi. Eneseanalüüsi põhjal toimuvad regulaarsed grupijuhendaja tunnid, kus grupijuhendaja õpib õpilasi tundma ja selgitab nende vajadusi ja probleeme.

Vestlusest grupijuhendajaga selgus, et ta teeb iga õppeperioodi lõpus analüüsi õppevõlgnevuste kohta, mida jagab ja analüüsib koos osakonna juhatajaga selle põhjal, miks ja millised probleemid õpilastel on. Probleemide korral pöörduvad paljud õpilased otse tema poole. Kui ta ise probleemi märkab või õpetaja oma märkamisest teatab, vestleb ta õpilasega individuaalselt või suunab psühholoogi juurde. Õpilaste usaldus psühholoogi teenuse suhtes on erinev, mõne õpilasel on eelmistest koolidest negatiivsed kogemused, kuna tema saladused on edasi räägitud, mõned on väga kinnised. MT ÕKR grupijuhendaja on väga kogenud, ta on neid ülesandeid täitnud juba 7 aastat ning vestluse põhjal temaga võib öelda, et ta tunneb õpilasi väga hästi.

Info liikumine õpilastele on väga hästi korraldatud. Vestlusest grupijuhendajaga selgus, et ta suhtleb õpilastega väga operatiivselt, Facebook chati kaudu. Igal õppegrupil on ka oma meiliaadress ja igal õpilasel kooli meiliaadress. Üksikute õpilastega, kes puudub FB konto, suhtleb ta meilitsi või helistab. MT ÕKR grupijuhendaja koormus ja vastutus on eeltoodu põhjal suur.

Õpilaste toetamiseks pakuvad õpetajad regulaarseid konsultatsioone. Üks kord nädalas, vajadusel ka muu regulaarsusega toimuvad õpetajate konsultatsioonid. Näiteks alates 2022/23. õa-st on õpetajatel kaks konsultatsiooni nädalas. Kasutusel on õpiabilehed, mille peale õpetajad märgivad vajadusel õppevõlgadega õpilastele täiendavat õppimist vajavad teemad ja järelvastamiste ajad.

Karjäärilane nõustamine on süsteemne ja toimiv. Esmast karjäärilast nõustamist saavad õpilaskandidaadid juba sisseastumisel. Koolipsühholoog ja sotsiaalpedagoog kuuluvad vastuvõtukomisjoni ning nõustavad sisseastujaid. Esimesel õppeperioodil küsitakse õpilastelt tagasisidet nende karjäärivaliku sobivuse kohta, ning vajadusel kaalutakse eriala vahetamise võimalust. Vestlusest grupijuhendajaga selgus, et kõige keerulisem aeg esimese poolaasta lõpus, siis on katkestamisi kõige rohkem, peale seda juba vähem. See on muuhulgas tingitud sellest, et osade õpilaste motivatsioon õppima asudes on saada keskharidus, osade puhul on lapsevanem eriala valinud. Osad katkestanud on hiljem kooli naasnud ning asunud õppima mõnele teisele erialale.

Kui mõni õpilane õpingute kestel teatab, et ei taha enam sel erialal õppida, suunab grupijuhendaja ta sotsiaalpedagoogi juurde individuaalsele vestlusele. Grupijuhendaja tõi vestluses välja ühe näite, kus õpilane õppis koka erialal, aga oli algselt soovinud õppida IT erialal. Tugitöötajate koostöö tulemusel jõudis õpilane esimese praktikani ja peale seda otsustas, et koka eriala meeldib ja sobib talle ning otsustas jätkata.

Kool on edukalt rakendanud kutsevaliku aasta õppekava, mida pakutakse alternatiivse lahendusena õpilastele, kes soovivad mõista iseend ja oma kindlat erialalist kutsumust. Juhtõpetaja hindab selle tulemusi väga positiivseteks, kuna sealt on tulnud õpilasi ÕKRde tasemeõppesse.

Kõik osapooled töid vestlustel välja, et koolipoolne õpilaste toetamine on tuntav ja märgatav. Õpilased rõhutasid ka head sotsiaalset ja positiivset vaimset õpikeskkonda, kus luuakse õpilasi arvestav, kaasav ja toetav õpituatsioon.

Hindamise käigus said komisjoni liikmed kinnitust, et hinnatavates õppeavarühmades on õppijate toetamiseks loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad. Komisjoni hinnangul on õppijate toetamine suurepäraselt korraldatud ja õppijad tunnevad end õppeprotsessis turvaliselt ning hästi toetatuna. ÕKRd on ühelt poolt näidanud töös õpilastega silmapaistvaid tulemusi, teisalt samas on õpingute katkestamine mõnel MT ÕKR erialal üsna kõrge, seega on veel arenguvõimalusi.

Õppe tulemuslikkuse näitajate trendid:

Hinnatavate ÕKRde enesehindamise perioodil 2017/2018- 2021/2022 on MT ÕKRs õppega alustanud kokku 265 õpilast, kellest kooli lõpetasid 128 ehk 48,3% õppima asujatest. Kutsega lõpetajate osatähtsus lõpetajate arvust on 85,16%. võrreldes hinnatava perioodi algusega, on väljalangevus perioodi lõpus vähenenud. Kõige suuremad õpingute katkestamise aastad olid koroonaperioodil, kui väljalangevus oli 59-61% õppijatest.

KT ÕKRs alustas õpingutega hinnataval perioodil 189 õpilast, kellest kooli lõpetas 75,12%. Lõpetajatest 95,07% lõpetasid kooli kutsega. Õppe katkestanud õpilaste arv on perioodi lõpus vähenenud.

2017/2018-2021/2022	MT ÕKR	KT ÕKR
Alustas õpingutega	265	189
Lõpetas kooli	128	142
Kooli lõpetanute % õppima asujatest	48,3%	75,13%

sh. kutsega lõpetanud	109	135
sh. kutsega lõpetanute % lõpetajatest	85,16%	95%,07

Andmed: VIKK MT ja KT ÕKR eneseanalüüs.

ÕKR-de eneseanalüüsist selgub, et:

- tööturul rakendumise kohta andmed koolil puuduvad;
- kutseksamite sooritamise tase on ligikaudu sada protsenti;
- kutsekeskharidusõppes lõpetab aina enam alustanute.

MT ÕKR õpilased on edukalt osalenud kutsemeistrivõistlustel ning saavutanud häid tulemusi. Hinnatava perioodi sisse jäi koroonaperiood, kui võistlusi ei korraldatud. Pärast COVID-19 kriisi on MT ja KT ÕKR õpilased taas osalenud kutsemeistrivõistlustel ja saavutanud häid tulemusi.

Kutsemeistrivõistlustelt „Noor Meister“ on kõrgeid kohti saavutanud:

- 2019 – Restoraniteenindaja 2. koht (Grete Tšelitseva, juhendaja Gerli Härm);
- 2021 – Puhastusteenindaja 1. koht ja 4. koht (Alari Särg ja Marja-Liis Õunmaa, juhendaja Helen Rajamäe);
- 2021 - Pagari eriala 3. koht (Kristina Ivanova, juhendaja Imbi Põrk).

Kutsemeistrivõistluselt „Noorkokk“ on kohti saavutatud:

- 2019 - Parim kalafileeerija (Gen-Horret Rand, juhendaja Lea Kask);
- 2021 - 3. koht (Emily Kimmel, juhendaja Lea Kask).

Teistelt vabariiklikelt võistlustelt on kõrgeid kohti saavutanud:

- 2017 - Olustveres hoidistemessil saavutatud 1. koha eest magusa hoidisega ja 3. koha eest soolase hoidisega (K16 ja Lea Kask);
- 2018 - „Kokakunst Kuressaares 2018“ saavutatud 1. koha eest teise kursuse arvestuses (Sandra Linnu ja Lea Kask). „Piirideta BBQ 2018“ saavutatud 3. koha eest üldarvestuses (K16 ja Lea Kask);
- 2019 - „Grillium 2019“ saavutatud 3. koha eest üldarvestuses ja 1. koha eest ribivoorus (K18 ja Lea Kask). "Noorkokk 2019" ja parim kalafileeerija (Gen-Horret Rand, juhendaja Lea Kask).;
- 2021 – „Noorkokk 2021“ 3. koht (Emily Kimmel, juhendaja Lea Kask);
- Võistluselt Grillium on saavutatud kohti esikolmikus erinevates kategooriates alates 2015. aastast.

Järeldused

Tugevused

- Õppekavariühmades on õppijakeskne lähenemine, mida iseloomustab ühelt poolt sihtrühmapõhine, teiselt poolt individuaalne lähenemine alates õppima asumisest, samuti

pidevad tegevused õpimotivatsiooni tõstmise ja hoidmise nimel õppe alguses ning õppeaja jooksul, grupiprotsesside juhtimine, paindlikkus õppe läbiviimisel ning enesejuhtivuse toetamine õppeprotsessis.

- Õppekavarühmades loodud aja- ja asjakohane füüsiline õpikeskkond, samuti sotsiaalne ja vaimne, aga ka esteetiline õpikeskkond toetab igakülgset õppimist ning võimaldab õppijail end õppeprotsessis turvaliselt tunda. Nii õpetajad kui õpilased on õpikeskkonnaga väga rahulolevad.
- Õppes kasutatakse sihtrühmade eripära arvestavaid, õppijaid aktiveerivaid ning võtmepädevuste arengut toetavaid projekte sh õpilasfirma ja õppemeetodeid ning jõustatakse üksteiselt õppimist. Õpetajad kohandavad metoodikat lähtuvalt sihtrühmast ja konkreetsest õppegrupist, lähtuvalt õppijate eelnevatest pädevustest ja õpivõimekusest.
- Praktika ja praktilise töö korraldus sh vaatluspraktika õpingute algul, paindlikud õpirände võimalused praktika sooritamiseks välisriikides ning projektid toetavad tõhusalt õpilasi õpiväljundite saavutamisel.
- Õpilastele hästi kättesaadavad ja toimivad tugiteenused ning terviklik tugisüsteem, sh hariduslike erivajadustega õpilastega töötamiseks väljaõppe saanud õpetajad, tagab iga õpilase õpitee monitoorimise ja individuaalsetest õpivajadustest lähtuva toe pakkumise kogu õppe kestel.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused

- Hindamiskomisjoni hinnangul on majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas koka eriala mittestatsionaarsesse õppesse õppima asuvate õppijate väljalangevus suur. Komisjon soovib sisseastumisel õppima asujatele täpsemalt selgitada õppekorraldust ning millises mahus õppetöö ja iseseisev õpe toimuma hakkab. Soovitame ka läbi mõelda, millised toetusmeetmed, näiteks üksteise toetamine õppimisel sh iseseisvate tööde tegemisel, koosõpe, võimaldaksid vähendada õpingute katkestamist selles sihtrühmas.

Arenguvõimalused

- Nagu kogu ühiskond nii ka puhastuse maailm liigub aina enam robotite kasutamise suunas. Koduteeninduse õppekavarühma õppebaasi soovitame täiendada kombineeritud põrandapesumasina ning kaasaegse I mopiga. Õppeklass on ka kraanikausi ootel.
- Puhastusainete valik koduteeninduse õppekavarühma õppebaasis on küll piisav kuid võiks koosneda erinevate tootjate toodangust, et anda laiemat ülevaadet ning aidata edasises tööelus lihtsamini orienteeruda.
- Soovitame töökohapõhise õppe puhul praktika osaliselt läbi viia ka väljaspool oma töökohta, et avardada õppija võimalusi ja tõsta konkurentsivõimet tööturul.
- Soovitame kooli kodulehele lisada rohkem informatsiooni koduteeninduse õppekavarühma õppimisvõimaluste kohta. Näiteks võiks olla kodulehe virtuaaluuril ka puhastusbaasist pilt.
- Komisjon leiab, et väljaspool kooli toimuvate praktikate eesmärkide saavutamiseks on oluline praktikajuhendajate koolitusvajaduse selgitamine ning nende koolitamiseks paindlike võimaluste rakendamine. Näiteks lühiajalised koolitused kas ettevõttes kohapeal või individuaalsed koolitused või ka mitmele ettevõttele e-õppena.

- Soovitame majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas kasutada atraktiivset keskkonda kooli Galeriis ja olemasolevat inventari, ellu kutsuda õpperestoran, et pakkuda õpilastele turvalist restorani köögi- ja teenindustöö kogemust kooli õppebaasis.

3.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid

1. **Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;**
2. **Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.**

Analüüs

3.3.1. Õpetajate kvalifikatsioon ja töö planeerimine

Personalivajaduse hindamine ja personali värbamine toimub hinnatavates õppekavarühmades vastavalt õppekavade rakendamise vajadustele. Ametijuhendites on viidatud pedagoogide kvalifikatsiooninõuetele. Vestluses arvuti- ja teenindusõppe osakonna juhiga selgus, et hinnatavates õppekavarühmades on vastava kvalifikatsiooniga õpetajad olemas. Kõigil töölepinguga töötavatel õpetajatel on erialane ja kutseõpetaja kutse. Neljal MT ÕKR kutseõpetajal on kokk tase 4 kutse, ühel kutseõpetajal on vanemkokk tase 5 kutse, ühel kutseõpetajal on puhastusteenindaja tase 4 ja ühel pottsepp-sell tase 3 kutse. Mõned õpetajad, kellel on 5. taseme kutse, võiksid osakonna juhi hinnangul oma taset tõsta.

Tabel 7 Ülevaade Majutamise ja toitlustamise ning koduteeninduse ÕKR õpetajate kvalifikatsiooninõuetele vastavusest

Jrk	Haridus	Ametinimetus	Õpetavad teemad	Vanus	Koormus
1	Mainori kõrgkool ärijuhtimise bakalaureus Tartu Ülikool kutsepedagoogika	kutseõpetaja tase 7 õppekava-hoidja peakokk	toiduvalmistamine asjaajamine, dokumendihaldus majanduse alused õpilasfirmad	48	1,0

¹ Õpetajad on hindamisaruande kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

2	Tallinna Majaka Teeninduskool restoranikokk Tartu Ülikool kutseõpetaja bakalaureus omandamisel Tartu Ülikool kutsepedagoogika	kutseõpetaja tase 5	toiduvalmistamine toiduohutus ja hügieen kalkulatsiooniõpetus tööplaani koostamine	43	1,0
3	Tallinna Juhkentali Kaubanduskool IV järgu restoranikokk	kutseõpetaja tase 5	toiduvalmistamine klienditeenindus menüü ja tööplaani koostamine	48	1,0
4	Tallinna Polütehniline Instituut magister tehnoloogiainsener Tartu Ülikool kutsepedagoogika	kutseõpetaja, tase 6	pagari- ja kondiitritööd toitumine ja toitlustamine menüü koostamine ja kalkulatsioon Kutsealane keemia Kutsealane vene keel Toitlustamise valdkonna ja õpingute alused Kodumajanduse alused	62	1,0
5	Tartu Ülikool kutseõpetaja bakalaureus Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool pottsepp-sell Järvamaa Kutsehariduskeskus puhastustööde juhtimine Lääne-Virumaa Kutsekõrgkool sotsiaaltöö	kutseõpetaja, tase 5	puhastamine ja koristamine eripuhastustööd tekstiilide hooldamine loovtööd	45	0,5
6	Tallinna Ülikool bakalaureus kutsepedagoogika	arvuti- ja teenindusõppeos akonna juht , kutseõpetaja tase 7	Toitlustamise valdkonna ja õpingute alused menüü planeerimine ja kalkulatsioon	48	1,0

7	Tallinna Ülikool bakalaureus kutsepedagoogika University Abertay Dundee veebidisain ja arendus Viljandi Ühendatud Kutsekeskkool infotehnoloogia	IT juhtivõpetaja, õppekavahoidja, praktikajuhendaja, kutseõpetaja tase 6	programmeerimine IT valdkonna lõputö praktika dokumentatsioon ja kaitsmine	43	1,0
8	Tallinna Ülikool bakalaureus kutsepedagoogika Kehtna Kutsehariduskeskus vanemkelner	kutseõpetaja tase 7	joogiõpetus catering ja peoteenindus restoraniteenindus	33	1,0

Allikas: MT ja KT ÕKR enesehindamise aruanne.

MT ja KT ÕKR eneseanalüüsi lisast 7 selgub, et õpetajate kvalifikatsioonitase vastab nõuetele. Komisjoni hinnangul väärub esile tõstmist, et kõigil ÕKR õpetajatel on kutseõpetaja kutse. See viitab õpetajate oskusele enda tööd lähtuvalt kutseoskusest analüüsida ja toetab õpetaja professionaalset arengut. Õpetajate keskmine vanus on 46,25 aastat. Komisjoni hinnangul on MT ja KT ÕKR õpetajate kvalifikatsioonitase väga hea ning vastab õpetajate ametikoha nõuetele. Ka õppijate tagasiside õpetajatele on väga positiivne, õpetajad toetavad õpilasi ning teevad oma tööd väga hästi.

Pedagoogidega, kelle kvalifikatsioon värbamisel nõuetele ei vasta, sõlmitakse tööleping üheks aastaks. Praktikute viisid hinnatavates ÕKRdes õpet läbi peamiselt need, kes on ka juba varem õpetanud. Vestlusel juhtõpetajaga selgus, et praktikute spetsialistidest, keda õppe läbiviimiseks kaasata, puudust ei ole. KT ÕKR on aastatepikkune koostöö Puhastuseksperdi koolitejaga, MT ÕKR käisid õpet läbi viimas näiteks Estonia Resort & Spa peakokk, endine Ammende villa peakokk, Olde Hansa peakokk jne. Õpetamas on olnud ka spetsialiste välisriikidest, näiteks Itaaliast ja Prantsusmaalt. Vestlusest juhtõpetajaga selgus, et välisriikidest kaasatud praktikud on õpetamisest VIKKis väga huvitatud ning kui edaspidi kavatsetakse MT ÕKR rakendada vanemkoka, tase 5 õppekava, saaks neid rohkem õpetama kutsuda.

Õpetajate töö maht tuleneb õppetöö mahust ja määratakse ära tunniarvu kavas Tahvel süsteemis. Eneseanalüüsist selgub, et õpetaja normkoormus on 880 akadeemilist tundi aastas. Vestlusel õpetajatega selgus, et nende käesoleva aasta tegelik koormus on ligilähedane normkoormusele. Algaja õpetaja tunnikoormus on sada tundi normkoormusest väiksem, et võimaldada kohaneda uue ametiga. Õpetajatega vesteldes selgus samas, et nad hindavad töömahtu suureks. Ühel KT ÕKR kutseõpetajal on pool ametikohta, samas nägime tunni vaatlusel, et see õpetaja viis praktilise õppe tundi läbi korraga 13 vaimupuudega õpilasega. Komisjoni hinnangul tuleks seda sihtrühma arvestades õppegrupp poolitada, mis võimaldaks ka õpetaja töökoormust suurendada. Õpetaja ise on valmis suurema koormusega töötama.

Komisjoni hinnangul on hinnatavate õppekavariühmade õppekavad kaetud vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajatega.

3.3 2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng

Hinnatavate õppekavariühmade õpetajate professionaalne areng on süsteemselt kavandatud. Õppekavariühmade eneseanalüüsi põhjal planeeritakse MT ja KT ÕKR õpetajate kutse-, eri- ja ametialast arengut lähtuvalt arenguestluste tulemustest, õppekavadest ja koostöös ettevõtjatega välja selgitatud vajadustest ning kooli vajadustest. Nende põhjal koostab osakonna juhataja iga õppeaasta alguseks koolituskava, milles tuuakse ära kavandatavad täienduskoolitused ja muud professionaalse arenguga seotud tegevused sh stažeerimine. Õpetajate läbitud täiendusõppe kohta on informatsioon EHISes ja seda uuendatakse pidevalt õpetajate poolt esitatud koolituse läbimist tõendava tunnistuse alusel. Õpetajate professionaalset arengut ergutatakse tulemustasude süsteemiga ja saavutusi tõstetakse esile igakuistel koosolekutel.

Õpetajaid toetatakse tasemeõppes õppimisel ja kutsete omandamisel või kvalifikatsioonitaseme tõstmisel. Tasemeõppes õpib hetkel kaks õpetajat: üks õpetaja Tallinna Ülikoolis haridustehnoloogia erialal magistriõppes ja üks Tartu Ülikoolis kutsepedagoogika erialal bakalaureuseõppes. Osakonna juhi sõnul püütakse paari kolleegi, kel küll madalama taseme kutse olemas, motiveerida taotlema kõrgemat kutsetaset.

Õpetajad täiendavad end pidevalt, lähtuvalt ühelt poolt enda koolitusvajadusest ja teisalt kooli vajadustest. Vestlusest arvuti- ja teenindusõppe osakonna juhiga selgus, et peamiselt valitakse koolitusplaani tasuta koolitusi. Põhjendatud vajadusel võimaldatakse aga ka tasulisi koolitusi, näiteks osaleb juhtõpetaja tasulisel toitumisnõustajate koolitusel. Osakonnajuht osales viimati juhtimisealasel koolitusel. Vestlusest juhtõpetaja ja õpetajatega selgus, et nende soovidele täienduskoolituste osas tullakse alati vastu, vestlusel osalenud õpetajate sõnul saavad nad koolitusi valida, enesetäiendamist soodustatakse väga, ka saadetakse koolitustele. KT õpetaja toob vestluses oma arengus olulisena esile läbitud Puhastuseksperdi koolituse ja Digitarkuse e-kursus (150 tundi). Õpetajad täiendavad end ka muul viisil. Näiteks osaleb üks vestlusel osalenud MT ÕKR õpetaja enda sõnul järjepidevalt Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu aastakoosolekutel, et end valdkonnas toimuvaga kursis hoida.

Õpetajad stažeerivad Eesti ja teistes riikides lähtuvalt professionaalse arengu vajadustest. Stažeeritakse nii Eesti ettevõtetes kui ka välisriikides. Õpetaja esitab pärast stažeerimist aruande, mida ta esitleb kolleegidele. Aruandes näitab õpetaja ära stažeerimisel saadud uued oskused ja teadmised, mida planeerib rakendada õppetöös. Kooli poolt esitatud lisaandmete põhjal on näiteks perioodil 2018-2022 stažeerinud MT ÕKRa õpetajad kaheksal korral: 2022.a. 2 õpetajat Lätis ("Riga Technical School of Tourism and Creative Industry"), 2 õpetajat Hispaanias (Restoran El Asador de Ale, Cambrils; 2021.a. 1 õpetaja Austrias (Euroskills Graz, Wolfsberg ametikool Higher College Engineering); 2019.a. 1 õpetaja Ühendkuningriigis ("Cognitive Optimization By Assistive Learning Tool" projekti väljaõppes); 2018.a. kaks õpetaja Itaalias (En.A.I.P. Piemonte, Acqui Terme). KT ÕKR õpetaja on kahel korral (2020, 2021) stažeerinud Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolis kutseeksami hindamiskomisjoni esimehena. Vestlusel osalenud õpetajate sõnul on nad käinud varem stažeerimas ka Soomes, Saksamaal, Prantsusmaal. Juhtõpetaja jagas vestlusel näitena Itaalias kogetut. Seal valmistati koos õpilastega Eesti õhtusöök. Teise õppetunnina võttis ta kaasa metoodika, kus õpilane saab peakoka rolli ja juhatab praktilise tunni sisse.

Hinnatavates õppekavarühmades toimib üksteiselt õppimise süsteem, mida hindavad positiivselt kõik osapooled. Vestlusest juhtõpetajaga selgus, et õpetajatel (ka juhtõpetajal ja osakonna juhil) on kohustus külastada igal õppeaastal vähemalt kaht kolleegi tundi. Juhtõpetaja on käinud vaatlemas ka teises koolis. Vestlusel osalenud õpetajad kinnitasid, et nende tunde on vaatlemas käidud. Peale vaatlust koostab õpetaja aruande ja tal on võimalus jagada häid ideid teistega.

Õppekavarühmade õpetajad on mitmekülgsest toetatud. Uue õpetaja tööle asumisel määrab osakonna juht talle mentori kogenud õpetajate hulgast, et tagada kiire ja sujuv sisseelamine õppeprotsessi. Juhtõpetaja sõnul on tavaliselt on mentori tugi vajalik esimesed 3-4 kuud ning mentor saab ka lisatasu. Igakülgset õpetamisega seotud tuge saavad õpetajad osakonna juhilt ja juhtõpetajalt, meetodilist tuge eelkõige kolleegidelt läbi tundide vaatlemise ja heade praktikate jagamise, samuti erialavõrgustikest teiste koolide õpetajatelt. Õpetajad arendavad oma digipädevusi koostöös haridustehnoloogiga. Haridustehnoloog toetab õpetajaid ka digiõppematerjalide loomisel ja -keskkondade kasutamisel. ÕKRde eesmärk on tõsta õpetajate digipädevusi, et tagada e-õppe võimalused kõigile õppijatele. Õpetajaskonna toetamiseks on valitud usaldusisik, kelle tegevuse eesmärk on suhtlemine tööandjaga, kuidas võimalikult pingevabalt luua turvaline, mugav ja ohutu töökeskkond ning jagada töötajatele tõest informatsiooni; töötegemise edendamine, töötajate toetamine, kuulamine, juhendamine ja nõustamine, et oleks tagatud võimalikult hea töökeskkond ning säilitatud töörahu; töötajate huvide kaitsmine töötervishoiu, tööohutuse ja töösuhete küsimustes; kõigi töötajate arvamuste ja ettepanekute edastamine tööandjale ning tööandja info edastamine töötajatele.

Juhtõpetaja sõnul on õpetajate meeskond ühtne ja täiendatakse üksteist. Märatakse tunde vaadeldes ja koos õpetades kolleegide arengut, jagatakse häid praktikaid, suheldakse tihedalt. Tehakse ühiseid väljasõite, käiakse koos söömas. Vestlusel osalenud õpetajad kinnitasid, et seltskond on tore, toetatakse üksteist, antakse nõu, jagatakse materjale. Õpetajaid innustatakse koostööle seoses rakenduskavadesse sisse kirjutatud lõimingutele, õpetajad (erialaõpetaja ja üldainete õpetaja) viivad ka koostöös lõimitud tunde läbi. Koostööd tehakse ka teiste koolide õpetajatega. Vestlusel osalenud MT ÕKR õpetajad tõid näitena, et koostöös Tallinna Teeninduskooliga koostatakse uut õppematerjali, sh räägitakse läbi retsepte, mida sinna panna.

Kooli esitatud täiendavate andmete põhjal on õpilaste tagasiside õpetajate tööle positiivne. Näiteks aastatel 2017 - 2019, 2018 - 2020 koka eriala õpilastelt saadud tagasiside põhjal õppele ja õpetajatele olid vastanute hinnangud 5 palli süsteemis valdavalt 4-5. Õppijate tagasiside põhjal õpetajad kasutasid aega otstarbekalt, olid tunniks hästi ette valmistunud, huvitusid õpilaste edusammudest ja tunnis võis julgelt küsimusi esitada. 2020 tagasisides tõi üks õpilane välja, et õpetajad suhtuvad õpilastesse kui täiskasvanutesse ja suhtlus on vaba. MT ÕKR on võetud ka õpilaste tagasiside igale õpetajale eraldi. Õpilased on tagasiside põhjal valdavalt olnud nõus, mõne õpetaja puhul üksikutel juhtudel ka enamasti nõus, et õpetajad oskavad hoida klassis rahulikku õhkkonda, nende tundides on meeldiv tööõhkkond, õpetajad on õppijate vastu sõbralikud, suhtuvad õppijasse austusega ja aktsepteerivad neid sellisena nagu nad on, näitavad oma huvi õppijate vastu, tõstavad enesekindlust, on valmis kuulama õpilaste arvamusi ja arvestavad nendega, kaasavad õpilasi, arvestavad nende vajadustega, oskavad motiveerida, aitavad probleemide korral, märkavad ja tunnustavad pingutusi ja edu. Ja väga oluline, et õpilased saavad tagasiside põhjal õpetajaid usaldada. Õpilaste kommentaaridest õpetajatele „Tore õpetaja.... Väga positiivne inimene ja teeb oma tööd suure südamega.... Oskab hästi õpetada anda nõuandeid.... väga sõbralik rõõmsameelne ja saab nalja temaga vahest.... väga tore ja meeldiv

inimene. Mõjub igati positiivselt ja loob tahet õppida veelgi enam“ ja üks pikem terviklik õpilase kommentaar: „Olen väga rahul õpetajatega üldises plaanis, minu esimene positiivne kogemus kogu kooli suhtes, varem pole nii meeldivat õhkkonda kogenud. Teil on parim tiim keda eales olen näinud kuulnud. Soovitan teie kooli kindlasti kõigile, kel vajadus ennast täiendada või alles uut õppima asuda. Jätkake samas rütmis !!!“

Komisjoni hinnangul õppekavariühmade õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Järeldused

Tugevused

- Valdkonna tugevused on kvalifitseeritud õpetajaskond. Kõikidel kutseõpetajatel on kutseõpetaja kutse. Pea kõikidel on kõrgem haridus (ühel bakalaureusekraad omandamisel) ning varasem erialane töökogemus ettevõtluses, sh üks on seotud sellega ka praegu õpetajatöö kõrvalt. Väljaõpe ja varasemad kogemused toetavad kutseõpetajate kursisolekut valdkonna arengutega ja soodustavad õppetöö kujundamist töömaailmale lähedasemana.
- Õppekavariühmades õpetavad motiveeritud ja uuendusmeelsed kutseõpetajad, kes on oma tööga rahul ning kelle õpetusega on rahul nii õppijad ja kooli juhtkond. Õpetajaid iseloomustab üksteiselt õppimine ja koostöös nii koolis sees kui väljaspool kooli, õppijakeskne lähenemine ja paindlikkus.
- Õppekavariühmade tööd veab nii kutseõpetaja kui ka erialase kvalifikatsiooniga juhtõpetaja, kelle tööd juhina, spetsialistina, õpetajana ja kolleegina hindavad kõrgelt nii õpetajad, õppijad kui koostööpartnerid ning kes on loonud toimiva õpetajate meeskonna tagamaks õppe kvaliteeti.
- Õpetajaid on igakülgset toetatud juhtõpetaja, grupijuhendaja, haridustehnoloogi, osakonna juhataja poolt ning juhtkond jõustab õpetajate koostööd. Õppekavariühmades panustatakse sihipäraselt õpetajate professionaalsesse arengusse. Õpetajate tööalane koolitus on süsteemne ja pidev ning lähtub nii kooli, õppekavade, õppijate kui õpetaja enese professionaalse arengu vajadustest ja eesmärkidest. Õpetajad on stažeerinud nii Eestis kui teistes riikides ning õpetajate erialaseks täiendamiseks ja rahvusvahelistumiseks viikase ellu rahvusvahelisi projekte. Õpetajad on rahulolevad nii täienduskoolituse võimalustega kui oma arenguvõimalustega ning leiavad, et nende tööd peetakse oluliseks ja neid tunnustatakse.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused majutamise ja toitlustamise ning koduteeninduse õppekavarühmade osas

Tugevused

- Komisjoni hinnangul on õppekavarühmades rakendatavate õppekavade arendus majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas toimunud töömaailma, õpilaste ja koostööpartnerite vajadusi arvesse võttes, õpetajate koostöös, ühistöös teiste samade erialade õppekavu pakkuvate kutsekoolidega. Õpet kavandades on selgelt mõtestatud, kuidas õppijaid kutseeksami eduka sooritamiseks vajalike kompetentside omandamisel toetada, mida kinnitavad ka hinnatavate õppekavarühmade kutseeksamite väga head tulemused. Õppekavarühma õppekavade rakendamise kavandamine on koostöine ja pidev protsess, mis on aidanud kõigi osapoolte hinnangul õppe kvaliteeti pidevalt parendada.
- Nii majutamise ja toitlustamise kui koduteeninduse õppekavarühmas on õppijakeskne lähenemine, mida iseloomustab ühelt poolt sihtrühmapõhine, teiselt poolt individuaalne lähenemine alates õppima asumisest, samuti pidevad tegevused hoidmaks õpimotivatsiooni õppe alguses ning õppeaja jooksul, paindlikkus õppe läbiviimisel ning enesejuhtivuse toetamine õppeprotsessis.
- Nii majutamise ja toitlustamise kui koduteeninduse õppekavarühmas on loodud aja- ja asjakohane füüsiline õpikeskkond, samuti õppimist toetav sotsiaalne ja vaimne ning esteetiline õpikeskkond, mis võimaldab õpilastel end õppeprotsessis turvaliselt tunda ning millega on rahul nii õpilased kui õpetajad.
- Õppes kasutatakse sihtrühmade eripära arvestavaid, õppijaid aktiveerivaid ning võtmepädevuste arengut toetavaid õppemeetodeid ning jõustatakse üksteiselt õppimist. Õpetajad kohandavad meetodikat lähtuvalt sihtrühmast ja konkreetsest õppegrupist, lähtuvalt õppijate eelnevatest pädevustest ja õpivõimekusest. Õpilastele hästi kättesaadavad ja toimivad tugiteenused ning terviklik tugisüsteem tagab iga õpilase õpitee monitoorimise ja individuaalsetest õpivajadustest lähtuva toe pakkumise kogu õppe kestel.
- Majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas toetavad praktika ja praktilise töö korraldus sh vaatluspraktika õpingute algul, paindlikud õpirände võimalused praktika sooritamiseks välisriikides ning projektid õpilasi õpiväljundite saavutamisel.
- Nii majutamise ja toitlustamise kui koduteeninduse õppekavarühmas õpetavad kõrge kvalifikatsiooniga, motiveeritud ja uuendusmeelsed kutseõpetajad, kes on oma tööga rahul ning kelle õpetusega on rahul nii õppijad ja kooli juhtkond. Õpetajaid iseloomustab koostöine, õppijakeskne lähenemine ja paindlikkus. Õpetajaid on igakülgset toetatud juhtõpetaja, grupijuhendaja, haridustehnoloogi, osakonna juhataja poolt ning juhtkond jõustab õpetajate koostööd. Õppekavarühmades panustatakse sihispäraselt õpetajate professionaalsesse arengusse. Õpetajate tööalane koostöö on süsteemne ja pidev ning lähtub nii kooli, õppekavade, õppijate kui õpetaja enese professionaalse arengu vajadustest ja eesmärkidest. Õpetajad on rahulolevad oma arenguvõimalustega ning tunnevad, et nende tööd peetakse oluliseks ja neid tunnustatakse.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Koduteeninduse õppekavarühma õppekavade õpiväljundid ei ole osaliselt kooskõlas kutseoskusuõuetega. Komisjon soovib õppekavade Puhastusteenindaja, tase 3 ja Puhastusteenindaja abiline, tase 2 õppekavade õpiväljundid üle vaadata ja vastavate tasemetega kutseoskusuõuetega vastavusse viia.

Arenguvõimalused

- Komisjon soovib kaaluda õppekavarühmade spetsiifilisi kompetentse väljendavate ja süvendavate koolituste pakkumist. Näiteks koduteeninduse õppekavarühmas Puhastustööde juht, tase 5, taastõendamist toetavad koolitused, desinfitseerimisõpetuse kursus või puhastusmasinate kasutamise koolitust. Majutamise ja toitlustamise õppekavarühmas soovitame kaaluda tänapäevaste toitlustuskontseptsioonidega seonduvaid koolitusi, näiteks eri maade köögid, (Põhjala köök, Aasia köök, Moodne Eesti, Ukraini köök või „Käsitöötoit“ jne, millega saaks lõimida juba pakutavaid täiendkoolituste teemasid nagu fruktodisain, eritoitlustus jne. Täienduskoolitustena soovib komisjon pakkuda üldiselt aktuaalseid teemasid nagu keskkonnasäästlikkus ja roheline mõtteviis nii majutuses, toitlustuses kui puhastusteeninduses. See võimaldab eeldatavasti õppekavarühmade täienduskoolituse õppekavade pakkumist mitmekesistada ja koolitustel osalejate arvu suurendada.
- Soovitame täiendada koduteeninduse õppekavarühma õppebaasi kombineeritud põrandapesumasina ning kaasaegse mopiga.
- Soovitame koduteeninduse õppekavarühma töökohapõhise õppe puhul praktika osaliselt läbi viia ka väljaspool oma töökohta, et avardada õppija võimalusi ja tõsta konkurentsivõimet tööturul.
- Komisjon leiab, et väljaspool kooli toimuvate praktikate eesmärkide saavutamiseks on oluline praktikajuhendajate koolitusvajaduse selgitamine ning nende koolitamiseks paindlike võimaliste rakendamine. Näiteks lühiajalised koolitused kas ettevõttes kohapeal või kas individuaalsed või ka mitmele ettevõttele distantsõppena.